

บทที่ 4

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหารมีผลต่อสมรรถนะหลักของ นักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross – Sectional Descriptive Research) ศึกษาในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ นักวิชาการสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ค่าความเที่ยงด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ใช้วิธีของ ครอนบาช (Cronbach's Method) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) เพื่อหาค่าความเที่ยง ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.95 แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 คน และแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จำนวน 10 คน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 14 ธันวาคม 2552 ถึงวันที่ 18 มกราคม 2553 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยวิเคราะห์ ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนาในการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่ามัธยฐานและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายคุณลักษณะส่วนบุคคล ระดับปัจจัยการบริหาร กระบวนการบริหารและระดับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่นและสถิติเชิงอนุมาน โดยใช้สถิติ Pearson Product Moment Correlation Coefficient เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา และใช้สถิติ Stepwise Multiple Regression Analysis เพื่อหาคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหารมีผลต่อสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่น ส่วนแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเพื่อวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ผลการวิจัย

1.1 คุณลักษณะส่วนบุคคล ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

1.2 ระดับปัจจัยการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

1.3 ระดับกระบวนการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

1.4 ระดับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

1.5 คุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหาร มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

1.6 คุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหาร มีผลต่อสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

1.7 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

2. ผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

3. การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

4. การอภิปรายผลการวิจัย

โดยมีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิจัย

1.1 คุณลักษณะส่วนบุคคล ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

จากการศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคล ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ในฐานะนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนและจำนวนการได้รับการฝึกอบรมด้านสมรรถนะ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 54.70 อายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 50.70 อายุเฉลี่ย 38.28 ปี (S.D. = 7.88) อายุต่ำสุด 22 ปี อายุสูงสุด 56 ปี สถานภาพสมรสคู่ จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 76.70 ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 84.00 รายได้อยู่ระหว่าง 20,001-30,000 บาท จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 รายได้เฉลี่ย 23,612.60 บาท (S.D. = 6,443.78) รายได้ต่ำสุด 10,000 บาท รายได้สูงสุด 38,000 บาท ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในฐานะนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน ระยะเวลา 1-10 ปี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 70.70 ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในฐานะนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนเฉลี่ย 8.97 ปี (S.D. =

6.66) ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในฐานะนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนต่ำสุดจำนวน 1 ปี ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในฐานะนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนสูงสุดจำนวน 33 ปีและการได้รับการฝึกอบรมด้านสมรรถนะ ผู้ที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมด้านสมรรถนะจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 44.70 ผู้ที่เคยได้รับการฝึกอบรมด้านสมรรถนะ 1 - 5 ครั้ง จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 45.30 และผู้ที่เคยได้รับการฝึกอบรมด้านสมรรถนะตั้งแต่ 6 ครั้งขึ้นไป จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ตามลำดับ จำนวนการได้รับการฝึกอบรมด้านสมรรถนะเฉลี่ย 2.41 ปี (S.D. = 2.20) การได้รับการฝึกอบรมด้านสมรรถนะสูงสุด 10 ครั้ง ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ คุณลักษณะส่วนบุคคล ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

คุณลักษณะส่วนบุคคล		จำนวน (n = 150)	ร้อยละ
เพศ			
ชาย		82	54.70
หญิง		68	45.30
อายุ (ปี)			
20 - 30 ปี		23	15.30
31 - 40 ปี		76	50.70
41 - 50 ปี		42	28.00
51 - 60 ปี		9	6.00
Mean (S.D.) = 38.28 ปี (7.88 ปี)			
(Minimum, Maximum) = (22 ปี, 56 ปี)			
สถานภาพสมรส			
โสด		28	18.70
คู่		115	76.70
หม้าย/หย่า/แยก		7	4.70
ระดับการศึกษา			
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า		126	84.00
ปริญญาโทหรือสูงกว่า		24	16.00

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ คุณลักษณะส่วนบุคคล ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น (ต่อ)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (n = 150)	ร้อยละ
รายได้		
10,001 – 20,000 บาท	52	34.70
20,001 – 30,000 บาท	78	52.00
มากกว่า 30,000 บาท	20	13.30
Mean (S.D.) = 23,612.60 บาท (6,443.78 บาท)		
(Minimum, Maximum) = (10,000 บาท, 38,000 บาท)		
ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในฐานะนักวิชาการสาธารณสุข		
1 - 10 ปี	106	70.70
11 - 20 ปี	33	22.00
มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	11	7.30
Mean (S.D.) = 8.97 ปี (6.66 ปี)		
(Minimum, Maximum) = (1 ปี, 33 ปี)		
การได้รับการฝึกอบรมด้านสมรรถนะ		
ไม่เคยฝึกอบรม	67	44.70
เคยฝึกอบรม 1 – 5 ครั้ง	68	45.30
มากกว่า 5 ครั้งขึ้นไป	15	10.00
Mean (S.D.) = 2.41 ครั้ง (2.20 ครั้ง)		
(Minimum, Maximum) = (0 ปี, 10 ปี)		

1.2 ระดับปัจจัยการบริหารสมรรถนะหลัก ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

เมื่อพิจารณาระดับปัจจัยการบริหารของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับปัจจัยการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.67 (S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าปัจจัยการบริหารที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ปัจจัยด้านกำลังคน โดยระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.74

(S.D. = 0.65) รองลงมาได้แก่ปัจจัยด้านงบประมาณ ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.72 (S.D. = 0.62) ส่วนปัจจัยด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์โดยมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.55 (S.D. = 0.69) ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ของระดับปัจจัยการบริหาร สมรรถนะหลัก ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายด้าน

ปัจจัยด้านการบริหาร	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ปัจจัยด้านกำลังคน	3.74	0.65	สูง
ปัจจัยด้านงบประมาณ	3.72	0.62	สูง
ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์	3.55	0.69	ปานกลาง
ภาพรวม	3.67	0.56	ปานกลาง

ภาพรวมจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าด้านปัจจัยการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่น ให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ คือ “ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและกำหนดนโยบายการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนให้เป็นลายลักษณ์อักษร ชัดเจนและ มีการกำหนดบทบาท หน้าที่ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนให้ตรงตามตำแหน่ง พร้อมทั้งฝึกอบรมพัฒนาความรู้ทักษะ และกำหนดผู้รับผิดชอบด้านแผนงาน โครงการอย่างชัดเจน ควรมีแผนการสำรวจด้านกำลังคนงบประมาณรวมทั้งวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการดำเนินงานสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนอย่างจริงจัง และควรได้รับนิเทศติดตามและประเมินผลสมรรถนะหลัก โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหรือสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเพิ่มขึ้นอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง” ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 ปัจจัยด้านกำลังคน

กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยด้านกำลังคนในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงค่าเฉลี่ย 3.74 (S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับสูงคือการสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรจะทำให้การปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้นค่าเฉลี่ย 3.89 (S.D. = 0.86) รองลงมาอยู่ในระดับสูงคือหน่วยงานมี

บุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรงในการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลัก เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ค่าเฉลี่ย 3.73 (S.D. = 0.80) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและอยู่ในระดับปานกลาง การกำหนดสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานหน่วยงานมีการวางแผนงานด้านกำลังคน ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับปริมาณงาน ค่าเฉลี่ย 3.67 (S.D. = 0.83) ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของระดับปัจจัย การบริหารด้านกำลังคน ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ

ปัจจัยด้านกำลังคน	จำนวน		ร้อยละ			ระดับความคิดเห็น		การแปลผล
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยมาก	ปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	$\bar{X}$	S.D.	
1. การสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร จะทำให้การปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น	40 (26.70)	60 (40.00)	43 (28.70)	7 (4.70)	0 (0.00)	3.89	0.86	สูง
2. หน่วยงานมีบุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรง ในการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย	23 (15.30)	73 (48.70)	44 (29.30)	10 (6.70)	0 (0.00)	3.73	0.80	สูง
3. มีส่วนร่วมในการคัดเลือกบุคลากรเพื่อประเมินสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานซึ่งส่งผล การปฏิบัติงานของศูนย์สุขภาพ ชุมชนสำเร็จ ลุล่วงได้ดี	27 (18.00)	64 (42.70)	50 (33.30)	7 (4.70)	2 (1.30)	3.71	0.86	สูง

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของระดับปัจจัย การบริหารด้านกำลังคน ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ (ต่อ)

ปัจจัยด้านกำลังคน	จำนวน		ร้อยละ		ระดับความคิดเห็น		$\bar{X}$	S.D.	การ แปลผล
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย มาก	ปาน กลาง	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง				
4. มีการดำเนินการเพื่อ พัฒนาความรู้ ทักษะ และการอบรม เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง และเหมาะสม	26 (17.30)	65 (43.30)	48 (32.00)	11 (7.30)	0 (0.00)	3.71	0.84	สูง	
5. การกำหนด สมรรถนะหลักการ ปฏิบัติงานใน หน่วย งาน มีการวางแผน งานกำลังคน ให้มี ความเหมาะสมและ สอดคล้องกับปริมาณ งาน	23 (15.30)	67 (44.70)	48 (32.00)	12 (8.00)	0 (0.00)	3.67	0.83	ปาน กลาง	
รวม						3.74	0.65	สูง	

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าปัจจัยการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ จังหวัดขอนแก่น ด้านกำลังคน ในการบริหารสมรรถนะหลักให้ประสบผลสำเร็จ นักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ จังหวัดขอนแก่น “ควรมีการกำหนดสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานและวางแผนอัตรากำลังคนให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับปริมาณงาน ที่สำคัญผู้บริหารจะต้องสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรจึงจะสามารถทำให้การปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น”

1.2.2 ปัจจัยด้านงบประมาณ

กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยด้านงบประมาณในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงค่าเฉลี่ย 3.72 (S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับสูงคือวิธีการจัดสรรงบประมาณในการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักควรคำนึงถึงสภาพปัญหาขององค์กรค่าเฉลี่ย 3.93 (S.D. = 0.81) รองลงมาอยู่ในระดับสูงคือบุคลากรทุกคนในองค์กรต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนและสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาสมรรถนะหลักของหน่วยงานค่าเฉลี่ย 3.89 (S.D. = 0.84) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและอยู่ในระดับปานกลาง คือการวางแผนงบประมาณมีความสอดคล้องกับการดำเนินงานตามสมรรถนะหลัก ค่าเฉลี่ย 3.63 (S.D. = 0.84) ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ปัจจัยการบริหารด้านงบประมาณของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ

ปัจจัยด้านงบประมาณ	จำนวน	ร้อยละ		ระดับความคิดเห็น		$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยมาก	ปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
1. วิธีการจัดสรรงบประมาณในการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักควรคำนึงถึงสภาพปัญหาขององค์กร	38 (25.30)	69 (46.00)	39 (26.00)	3 (2.00)	1 (0.70)	3.93	0.81	สูง
2. บุคลากรทุกคนในองค์กรต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนและสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาสมรรถนะหลักของหน่วยงาน	40 (26.70)	59 (39.30)	46 (30.70)	5 (3.30)	0 (0.00)	3.89	0.84	สูง

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ปัจจัยการบริหาร
ด้านงบประมาณของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น
จำแนกรายข้อ (ต่อ)

ปัจจัยด้านงบประมาณ	จำนวน		ร้อยละ			ระดับความคิดเห็น		S.D.	การ แปลผล
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย มาก	ปาน กลาง	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{X}$			
3. การใช้จ่าย งบประมาณที่ได้รับ จัดสรรเป็นไปตาม สมรรถนะหลักที่ กำหนดไว้	25 (16.70)	70 (46.70)	43 (28.70)	11 (7.30)	1 (0.70)	3.71	0.85	สูง	
4. กฏระเบียบหรือ ข้อบังคับในการเบิก จ่ายงบประมาณมี ความคล่องตัวและเอื้อต่อ การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อ การพัฒนาสมรรถนะหลัก	23 (15.30)	64 (42.70)	54 (36.00)	8 (5.30)	1 (0.70)	3.67	0.83	ปาน กลาง	
5. การวางแผน งบประมาณมีความ สอดคล้องกับการ ดำเนินงานตาม สมรรถนะหลัก	26 (17.30)	52 (34.70)	63 (42.00)	9 (6.00)	0 (0.00)	3.63	0.84	ปาน กลาง	
6. งบประมาณที่ได้รับ การสนับสนุนใน แต่ละปีงบประมาณ เพียงพอเหมาะสมตาม ความจำเป็นสำหรับ การดำเนินงานตาม สมรรถนะหลัก	20 (13.30)	51 (34.00)	59 (39.30)	19 (12.7 0)	1 (0.70)	3.47	0.90	ปาน กลาง	
รวม						3.72	0.62	สูง	

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าปัจจัยการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ จังหวัดขอนแก่นด้านงบประมาณในการบริหารสมรรถนะหลักให้ประสบผลสำเร็จ นักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ จังหวัดขอนแก่น จะควรมี “การวางแผนและจัดสรรงบประมาณสอดคล้องและเหมาะสม เพียงพอกับการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลัก โดยต้องคำนึงถึงสภาพปัญหาขององค์กรและที่สำคัญบุคลากรทุกคนในองค์กรต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนและสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาสมรรถนะหลักของหน่วยงาน”

1.2.3 ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์

กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.55 (S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับสูง คือมีการวางแผนในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการสนับสนุนสมรรถนะหลักให้ตรงกับความต้องการใช้ค่าเฉลี่ย 3.78 (S.D. = 0.83) รองลงมาอยู่ในปานกลางคือมีการสำรวจความต้องการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการสนับสนุนสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานเป็นประจำ ค่าเฉลี่ย 3.67 (S.D. = 0.92) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและอยู่ในระดับปานกลาง คือหน่วยงานมีการใช้คู่มือ สื่อวัสดุอุปกรณ์สมรรถนะหลักในศูนย์สุขภาพชุมชนอย่างคล่องตัวและทันต่อการใช้งาน ค่าเฉลี่ย 3.40 (S.D. = 0.84) ดังรายละเอียดในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ปัจจัยการบริหารด้านวัสดุอุปกรณ์ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ

ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์	จำนวน	ร้อยละ ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยมาก	ปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
1. มีการวางแผนในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการสนับสนุนสมรรถนะหลักให้ตรงกับความต้องการใช้งาน	32 (21.30)	59 (39.30)	53 (35.30)	6 (4.00)	0 (0.00)	3.78	0.83	สูง	

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ปัจจัยการบริหาร
ด้านวัตถุประสงค์ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น
จำแนกรายข้อ (ต่อ)

ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์	จำนวน		ร้อยละ			ระดับความคิดเห็น		การแปลผล
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย มาก	ปาน กลาง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{X}$	S.D.	
2. มีการสำรวจความ ต้องการใช้วัตถุประสงค์ ในการสนับสนุน สมรรถนะในการ ปฏิบัติงานเป็นประจำ	31 (20.70)	52 (34.70)	54 (36.00)	12 (8.00)	1 (0.70)	3.67	0.92	ปาน กลาง
3. ได้รับการฝึกอบรมเพิ่ม ความรู้ทักษะการใช้วัตถุประสงค์ เพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดในการ ปฏิบัติงานตามสมรรถนะ	20 (13.30)	49 (32.70)	69 (46.00)	11 (7.30)	1 (0.70)	3.51	0.84	ปาน กลาง
4. คู่มือสมรรถนะที่ได้รับ การสนับสนุนจาก สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดและสำนักงาน สาธารณสุขอำเภอ มี เนื้อหาตรงกับ จำเป็นสำหรับนักวิชาการ สาธารณสุขในศูนย์ สุขภาพชุมชน	21 (14.00)	47 (31.30)	68 (45.30)	12 (8.00)	2 (1.30)	3.49	0.88	ปาน กลาง
5. คู่มือสมรรถนะหลักที่ ได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดและสำนักงาน สาธารณสุขอำเภอ มี จำนวนเพียงพอสำหรับ การปฏิบัติ	23 (15.30)	44 (29.30)	62 (41.30)	18 (12.00)	3 (2.00)	3.44	0.96	ปาน กลาง

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ปัจจัยการบริหาร ด้านวัสดุอุปกรณ์ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ (ต่อ)

ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์	จำนวน		ร้อยละ			ระดับความคิดเห็น		การแปลผล
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยมาก	เห็นปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	$\bar{X}$	S.D.	
6. หน่วยงานมีการใช้คู่มือสื่อวัสดุอุปกรณ์สมรรถนะหลักในศูนย์สุขภาพชุมชนอย่างคล่องตัวและทันต่อการใช้งาน	16 (10.70)	47 (31.30)	68 (45.30)	19 (12.70)	0 (0.00)	3.40	0.84	ปานกลาง
รวม						3.55	0.69	ปานกลาง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าปัจจัยการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ จังหวัดขอนแก่นด้านวัสดุอุปกรณ์ในการบริหารสมรรถนะหลักให้ประสบความสำเร็จ นักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ จังหวัดขอนแก่น “ควรมีการสำรวจความต้องการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการสนับสนุนสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานและมีการวางแผนในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการสนับสนุนสมรรถนะหลักให้ตรงกับความต้องการเช่นคู่มือจัดทำสมรรถนะหลักตลอดจนได้รับการฝึกอบรมเพิ่มความรู้ทักษะการใช้วัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติงานตามสมรรถนะ”

1.3 ระดับกระบวนการบริหารสมรรถนะหลัก ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

เมื่อพิจารณาระดับกระบวนการบริหารของกลุ่มตัวอย่างพบว่าในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับกระบวนการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.57 (S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ากระบวนการบริหารที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการจัดองค์กร โดยมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับสูง

ค่าเฉลี่ย 3.68 (S.D. = 0.72) รองลงมาได้แก่ ด้านการวางแผน มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.59 (S.D. = 0.67) ด้านการอำนวยความสะดวก มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.57 (S.D. = 0.72) และด้านการควบคุมกำกับ มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.56 (S.D. = 0.75) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคล โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.47 (S.D. = 0.73) ดังรายละเอียดในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ของระดับกระบวนการบริหาร สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายด้าน

กระบวนการบริหาร	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
ด้านการวางแผน	3.59	0.67	ปานกลาง
ด้านการจัดองค์การ	3.68	0.72	สูง
ด้านการบริหารงานบุคคล	3.47	0.73	ปานกลาง
ด้านการอำนวยความสะดวก	3.57	0.72	ปานกลาง
ด้านการควบคุมกำกับ	3.56	0.75	ปานกลาง
ภาพรวม	3.57	0.62	ปานกลาง

ภาพรวมจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าด้านกระบวนการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่น ควรมีการบริหาร คือ “ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและกำหนดแผนงานพัฒนาสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนให้สอดคล้องกับนโยบายและปัญหาของชุมชนในการวางแผนต้องใช้แบบการมีส่วนร่วมตลอดจนควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนให้เป็นผังโครงสร้างชัดเจนตรงตามความรู้ความสามารถของตำแหน่ง และมีส่วนร่วมในการแบ่งงาน เลือกสรรบุคคลเข้ามาปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนและได้รับคำแนะนำชี้แนะ ยกย่องชมเชยหรือได้รับรางวัลเมื่อปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน นอกจากนี้แล้วจะต้องมีการประสานงานด้านสมรรถนะหลักกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆภายในคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอและระดับจังหวัด ตลอดจน

ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักอย่างสม่ำเสมอพร้อมทั้งสรุปผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรคและข้อขัดข้องในการดำเนินงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนต่อผู้บังคับบัญชาอย่างต่อเนื่อง”ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 ด้านการวางแผน

กลุ่มตัวอย่างมีกระบวนการบริหารสมรรถนะหลักด้านการวางแผนปฏิบัติอยู่ในระดับกลาง ค่าเฉลี่ย 3.59 (S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและอยู่ในระดับปานกลาง คือได้มีส่วนร่วมในการวางแผนสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน ค่าเฉลี่ย 3.65 (S.D. = 0.84) รองลงมาปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ ได้รวบรวมข้อมูลและปัญหา รวมถึงความต้องการของชุมชนมาประกอบการวางแผนงานสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน ค่าเฉลี่ย 3.63 (S.D. = 0.84) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางคือได้ประเมินผลสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนในการดำเนินงานตามแผนงาน วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ ค่าเฉลี่ย 3.52 (S.D. = 0.92) ดังรายละเอียดในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล กระบวนการบริหารด้านการวางแผนสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ

ด้านการวางแผน	จำนวน	ร้อยละ		ระดับการปฏิบัติ		$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่น	24	60	57	8	1	3.65	0.84	ปานกลาง
	(16.00)	(40.00)	(358.00)	(5.30)	(0.70)			

ตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล กระบวนการบริหาร
ด้านการวางแผนสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน
จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ (ต่อ)

ด้านการวางแผน	จำนวน	ร้อยละ		ระดับการปฏิบัติ		$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
2. ได้รวบรวมข้อมูลและ ปัญหา รวมถึงความ ต้องการของชุมชนมา ประกอบการวางแผน งานสมรรถนะหลักของ นักวิชาการสาธารณสุข ในศูนย์สุขภาพชุมชน	20 (13.30)	68 (45.30)	49 (32.70)	12 (8.00)	1 (0.7)	3.63	0.84	ปานกลาง
3. หน่วยงานได้กำหนด เป้าหมายสมรรถนะ หลักของนักวิชาการ สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ ชุมชนทุกกิจกรรมให้ สอดคล้องกับนโยบายและ ปัญหาของชุมชน	24 (16.00)	60 (40.00)	50 (33.30)	16 (10.70)	0 (0.00)	3.61	0.88	ปานกลาง
4. มีการตรวจสอบความ ถูกต้องของข้อมูลก่อน นำมาใช้ในการวางแผน สมรรถนะหลักของ นักวิชาการสาธารณสุข ในศูนย์สุขภาพชุมชน	19 (12.70)	62 (41.30)	62 (41.30)	6 (4.00)	1 (0.70)	3.61	0.78	ปานกลาง
5. มีการกำหนดแผนงาน พัฒนาสมรรถนะหลัก ของนักวิชาการ สาธารณสุขเป็นลาย ลักษณ์อักษร ชัดเจน	19 (12.70)	62 (41.30)	60 (40.00)	8 (5.30)	1 (0.70)	3.60	0.80	ปานกลาง

ตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล กระบวนการบริหาร
ด้านการวางแผนสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน
จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ (ต่อ)

ด้านการวางแผน	จำนวน	ร้อยละ		ระดับการปฏิบัติ		$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
6. ได้วิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อใช้ในการวางแผนสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน	20 (13.30)	61 (40.70)	48 (32.00)	20 (13.30)	1 (0.70)	3.53	0.91	ปานกลาง
7. ได้ประเมินผลสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในการดำเนินงานตามแผนงาน วัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่วางไว้	24 (16.00)	49 (32.70)	59 (39.30)	17 (11.30)	1 (0.70)	3.52	0.92	ปานกลาง
รวม						3.57	0.62	ปานกลาง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าด้านกระบวนการบริหารด้านการวางแผนสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพจังหวัดขอนแก่น ให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพควรมีกระบวนการบริหารในการวางแผน คือ “ควรมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานพัฒนาสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน รวบรวมข้อมูลและปัญหา รวมถึงความต้องการของชุมชนมาประกอบการวางแผนงานสมรรถนะหลักให้สอดคล้องกับนโยบายและปัญหาของชุมชน ตลอดจนสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหรือสำนักงานสาธารณสุขอำเภอควรนิเทศติดตามและประเมินผลการดำเนินงานสมรรถนะหลักเพิ่มขึ้นอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง”

1.3.2 ด้านการจัดองค์การ

กลุ่มตัวอย่างมีกระบวนการบริหารสมรรถนะหลักด้านการจัดองค์การปฏิบัติอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.68 (S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือ มีส่วนร่วมในการกำหนดสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนในการดำเนินงาน ค่าเฉลี่ย 3.73 (S.D. = 0.90) รองลงมาอยู่ในระดับสูง คือ ได้รับมอบหมายงานให้ตรงตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนอย่างเหมาะสม ทั้งปริมาณงานและความรู้ ความสามารถของคนค่าเฉลี่ย 3.72 (S.D. = 0.80) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ชัดเจน ค่าเฉลี่ย 3.63 (S.D. = 0.96) ดังรายละเอียดในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล กระบวนการบริหารด้านการจัดองค์การสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ

ด้านการจัดองค์การ	จำนวน		ร้อยละ		ระดับการปฏิบัติ		$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. มีส่วนร่วมในการกำหนดสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนในการดำเนินงาน	27 (18.00)	70 (46.70)	41 (27.30)	9 (6.00)	3 (2.00)	3.73	0.90	สูง	
2. ได้รับมอบหมายงานให้ตรงตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนอย่างเหมาะสม ทั้งปริมาณงานและความรู้ ความสามารถ	25 (16.70)	65 (43.30)	54 (36.00)	5 (3.30)	1 (0.70)	3.72	0.80	สูง	

ตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล กระบวนการบริหาร ด้านการจัดองค์การสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ (ต่อ)

ด้านการจัดองค์การ	จำนวน		ร้อยละ		ระดับการปฏิบัติ		S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$		
4. ได้ปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขที่กำหนดไว้ในโครงสร้างศูนย์สุขภาพชุมชน	21 (14.00)	69 (46.00)	49 (32.70)	9 (6.00)	2 (1.33)	3.65	0.84	ปานกลาง
5. มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ชัดเจน	24 (16.0)	69 (46.00)	40 (26.70)	12 (8.00)	5 (3.30)	3.63	0.96	ปานกลาง
รวม						3.68	0.72	สูง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่ากระบวนการบริหาร การที่จะทำให้สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดองค์การของหน่วยงานควรมีกระบวนการบริหารในการจัดองค์การให้มีประสิทธิภาพ คือ ควรมีการ “กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ชัดเจน เหมาะสมทั้งปริมาณงานและความรู้ความสามารถของคนตลอดจนจัดทำผังโครงสร้างสายการบังคับบัญชาแสดงสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน”

1.3.3 ด้านการบริหารงานบุคคล

กลุ่มตัวอย่างมีกระบวนการบริหารสมรรถนะหลักด้านการบริหารงานบุคคลการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.47 (S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีส่วนร่วมในการแบ่งงานและเลือกสรรบุคคลเข้ามา

ปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน ค่าเฉลี่ย 3.62 (S.D. = 0.99) รองลงมาปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือได้รับการสนับสนุนให้มีโอกาสศึกษาดูงาน/ฝึกอบรมสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขอย่างเหมาะสมต่องานที่ได้รับมอบหมายในศูนย์สุขภาพชุมชน ค่าเฉลี่ย 3.59 (S.D. = 0.90) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือได้รับการยกย่องชมเชยหรือได้รับรางวัลเมื่อปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลัก ค่าเฉลี่ย 3.36 (S.D. = 0.81) ดังรายละเอียดในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล กระบวนการบริหารด้านการบริหารงานบุคคลสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ

ด้านการบริหารงานบุคคล	จำนวน		ร้อยละ		ระดับการปฏิบัติ		S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด		มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. มีส่วนร่วมในการแบ่งงานและเลือกสรรบุคคลเข้ามาปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน	25 (16.70)	68 (45.30)	37 (24.70)	15 (10.00)	5 (3.30)	3.62	0.99	ปานกลาง
2. ได้รับการสนับสนุนให้มีโอกาสศึกษาดูงาน/ฝึกอบรมสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขอย่างเหมาะสมต่องานที่ได้รับมอบหมายในศูนย์สุขภาพชุมชน	24 (16.00)	57 (38.00)	55 (36.70)	12 (8.00)	2 (1.30)	3.59	0.90	ปานกลาง

ตารางที่ 10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล กระบวนการบริหาร
ด้านการบริหารงานบุคคลสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ
ชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ (ต่อ)

ด้านการบริหารงานบุคคล	จำนวน		ร้อยละ			ระดับการปฏิบัติ		การ แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	
3. ได้รับการแนะนำ ชี้แนะ จากผู้บริหารอย่าง เหมาะสมในการ ดำเนินงานตามสมรรถนะ หลักของนักวิชาการ สาธารณสุขในศูนย์ สุขภาพชุมชน	21 (14.00)	51 (34.00)	55 (36.70)	20 (13.30)	3 (2.00)	3.45	0.96	ปานกลาง
4. ได้รับการปฐมนิเทศงาน ตามสมรรถนะหลักของ นักวิชาการสาธารณสุข ก่อนรับมอบหมายงาน อย่างเหมาะสม ชัดเจน	17 (11.30)	54 (36.00)	56 (37.30)	18 (12.00)	5 (3.30)	3.40	0.96	ปานกลาง
5. ได้รับโอกาสและได้รับ การสนับสนุนจาก ผู้บังคับบัญชาให้มีความ ก้าวหน้าในตำแหน่งที่สูง ขึ้น เมื่อปฏิบัติตาม สมรรถนะหลักของ นักวิชาการสาธารณสุขใน ศูนย์สุขภาพชุมชน	15 (10.00)	49 (32.70)	66 (44.00)	17 (11.30)	3 (2.00)	3.37	0.89	ปานกลาง
6. ได้รับการยกย่องชมเชย หรือได้รับรางวัลเมื่อ ปฏิบัติงานตามสมรรถนะ หลัก	9 (6.00)	57 (38.00)	65 (43.30)	17 (11.30)	2 (1.30)	3.36	0.81	ปานกลาง
รวม						3.47	0.73	ปานกลาง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่ากระบวนการบริหารด้านการบริหารงานบุคคล การที่จะทำให้สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ควรมีกระบวนการบริหารงานบุคคลในหน่วยงาน คือ “นักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่นต้องมีส่วนร่วมในการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานและสนับสนุนให้มีโอกาสศึกษาดูงาน/ฝึกอบรมสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขอย่างเหมาะสมต่องานที่ได้รับมอบหมายในศูนย์สุขภาพชุมชน ตลอดจนมีการสร้างขวัญกำลังใจโดยการได้รับรางวัล/สิ่งตอบแทน เช่น การนำผลการปฏิบัติงานเพื่อใช้ในการพิจารณาความดีความชอบในการเลื่อนระดับที่สูงขึ้น”

1.3.4 ด้านการอำนวยความสะดวก

กลุ่มตัวอย่างมีกระบวนการบริหารสมรรถนะหลักด้านการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.57 (S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ ได้รับคำแนะนำหรือแนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขอย่างถูกต้องและเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 3.61 (S.D. = 0.90) และได้มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นหรือปรับเปลี่ยนแนวทางในการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุข ค่าเฉลี่ย 3.61 (S.D. = 0.82) รองลงมาปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ ได้รับการสนับสนุน/อำนวยความสะดวกให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุข ค่าเฉลี่ย 3.60 (S.D. = 0.83) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการประสานงานด้านสมรรถนะหลักกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ภายในคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอและระดับจังหวัด ค่าเฉลี่ย 3.53 (S.D. = 0.86) ดังรายละเอียดในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล กระบวนการ
 บริหารด้านการอำนวยความสะดวกหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ
 ชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ

ด้านการอำนวยความสะดวก	จำนวน		ร้อยละ			$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ได้รับคำแนะนำหรือแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขอย่างถูกต้องและเหมาะสม	27 (18.00)	51 (34.00)	59 (39.30)	12 (8.00)	1 (0.07)	3.61	0.90	ปานกลาง
2. ได้มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นหรือปรับเปลี่ยนแนวทางในการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุข	21 (14.00)	60 (40.00)	60 (40.00)	8 (5.30)	1 (0.70)	3.61	0.82	ปานกลาง
3. ได้รับการสนับสนุน/อำนวยความสะดวกให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุข	24 (16.00)	50 (33.30)	69 (46.00)	6 (4.00)	1 (0.70)	3.60	0.83	ปานกลาง
4. ได้รับการส่งเสริมให้ปฏิบัติตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน ตรงตามความรู้ความสามารถ	23 (15.30)	53 (35.30)	58 (38.70)	14 (9.30)	2 (1.30)	3.54	0.91	ปานกลาง

ตารางที่ 11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล กระบวนการบริหารด้านการอำนวยความสะดวกหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ (ต่อ)

ด้านการอำนวยความสะดวก	จำนวน		ร้อยละ			$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
5. ได้รับการชี้แจงและแจ้งวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุข	26	50	54	17	3	3.53	0.94	ปานกลาง
	(17.30)	(33.30)	(36.00)	(11.30)	(2.00)			
6. มีการประสานงานด้านสมรรถนะหลักกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ภายในคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอและระดับจังหวัด	18	58	62	9	3	3.53	0.86	ปานกลาง
	(12.00)	(38.70)	(41.30)	(6.00)	(2.00)			
รวม						3.47	0.73	ปานกลาง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่ากระบวนการบริหารด้านการอำนวยความสะดวกที่จะทำให้สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพนั้นคือ “ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาควรจะต้องชี้แจงและแจ้งวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขตลอดจนประสานและสนับสนุน/อำนวยความสะดวกให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น”

1.3.5 ด้านการควบคุมกำกับ

กลุ่มตัวอย่างมีกระบวนการบริหารสมรรถนะหลักด้านการควบคุมกำกับ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.56 (S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย

สูงที่สุดและปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ ต้องมีการจัดเก็บข้อมูลและบันทึกรายงานตาม สมรรถนะหลักอย่างเป็นระบบ สามารถตรวจสอบได้ ค่าเฉลี่ย 3.60 (S.D. = 0.91) และมีการสรุป และประเมินผลสมรรถนะหลักตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ค่าเฉลี่ย 3.60 (S.D. = 0.91) รองลงมาปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการสรุปผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรคและข้อขัดข้องในการดำเนินงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์ สุขภาพชุมชนต่อผู้บังคับบัญชาอย่างต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ย 3.58 (S.D. = 0.85) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ ต้องมีการควบคุมการเบิกจ่ายงบประมาณใน การปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขอย่างเป็นระบบ ค่าเฉลี่ย 3.51 (S.D. = 0.91) ดังรายละเอียดในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล กระบวนการ บริหารด้านการควบคุมกำกับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์ สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ จำแนกรายข้อ

ด้านการควบคุมกำกับ	จำนวน		ร้อยละ			$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ต้องมีการจัดเก็บข้อมูล และบันทึกรายงานตาม สมรรถนะหลักอย่างเป็นระบบ สามารถ ตรวจสอบได้	26 (17.30)	54 (36.00)	56 (37.30)	12 (8.00)	2 (1.30)	3.60	0.91	ปานกลาง
2. ต้องมีการสรุปและ ประเมินผลสมรรถนะ หลักตามแผนการ ดำเนินงานที่กำหนดไว้ อย่างชัดเจน	22 (14.70)	63 (42.00)	53 (35.30)	7 (4.70)	5 (3.30)	3.60	0.91	ปานกลาง

ตารางที่ 12 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล กระบวนการบริหารด้านการควบคุมกำกับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ จำแนกรายข้อ (ต่อ)

ด้านการควบคุมกำกับ	จำนวน		ร้อยละ			$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
3. มีการสรุปผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรคและข้อขัดข้อง ในการดำเนินงานตาม สมรรถนะหลักของ นักวิชาการสาธารณสุข ในศูนย์สุขภาพชุมชน ต่อผู้บังคับบัญชาอย่าง ต่อเนื่อง	20 (13.30)	61 (40.70)	57 (38.00)	10 (6.70)	2 (1.30)	3.583	0.85	ปานกลาง
4. มีหลักฐานในการ ควบคุมการเบิกจ่ายวัสดุ และอุปกรณ์ในการ ปฏิบัติงานตาม สมรรถนะหลักอย่าง ชัดเจน	24 (16.00)	64 (42.70)	44 (29.30)	10 (6.70)	8 (5.30)	3.57	1.01	ปานกลาง
5. มีการควบคุมกำกับให้ การปฏิบัติงานตาม สมรรถนะหลักเป็นไป ตามแผนงานทุกด้าน	18 (12.00)	62 (41.30)	57 (38.00)	11 (7.30)	2 (1.30)	3.55	0.85	ปานกลาง
6. มีการติดตาม ประเมินผลการ ปฏิบัติงานตาม สมรรถนะหลักอย่าง สม่าเสมอ	21 (14.00)	58 (38.70)	55 (36.70)	12 (8.00)	4 (2.70)	3.53	0.92	ปานกลาง

ตารางที่ 12 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล กระบวนการบริหารด้านการควบคุมกำกับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ จำแนกรายข้อ (ต่อ)

ด้านการควบคุมกำกับ	จำนวน		ร้อยละ			$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
7. มีการควบคุมการเบิกจ่ายงบประมาณในการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขอย่างเป็นระบบ	17	64	53	11	5	3.51	0.91	ปานกลาง
	(11.30)	(42.70)	(35.30)	(7.30)	(3.30)			
รวม						3.56	0.75	ปานกลาง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าทางกระบวนการบริหารด้านการควบคุมกำกับ การที่จะทำให้สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพนั้นคือ “ควรมีกระบวนการในการควบคุมกำกับการเบิกจ่ายงบประมาณในการปฏิบัติงานตามสมรรถนะ พร้อมทั้งจัดเก็บข้อมูลและบันทึกรายงานตามสมรรถนะหลักอย่างเป็นระบบ สามารถตรวจสอบได้ตลอดจนมีการสรุปและประเมินผลสมรรถนะหลักตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน”

1.4 ระดับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

เมื่อพิจารณาระดับสมรรถนะหลักของกลุ่มตัวอย่างพบว่าในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับสมรรถนะหลัก ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น มีระดับสมรรถนะหลักปฏิบัติอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.86 (S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าสมรรถนะหลักที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านจริยธรรม โดยมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 4.04 (S.D. = 0.66) รองลงมาได้แก่ ด้านความร่วมมือร่วมใจ มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.96 (S.D. = 0.70) ด้านการบริการที่ดี มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.92 (S.D. = 0.76) ด้าน

การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.87 (S.D. = 0.61) ด้านการพัฒนาศักยภาพคนมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.81 (S.D. = 0.69) ด้านการดำเนินงานเชิงรุกมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.81 (S.D. = 0.63) ด้านศิลปะการสื่อสารเชิงใจมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.77 (S.D. = 0.67) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.76 (S.D. = 0.64) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการคิดวิเคราะห์ โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.75 (S.D. = 0.61) ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ของระดับ สมรรถนะหลักของ นักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายด้าน

สมรรถนะหลัก	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	3.76	0.64	สูง
ด้านการบริการที่ดี	3.92	0.76	สูง
ด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ	3.87	0.61	สูง
ด้านจริยธรรม	4.04	0.66	สูง
ด้านความร่วมมือแรงร่วมใจ	3.96	0.70	สูง
ด้านการคิดวิเคราะห์	3.75	0.61	สูง
ด้านการพัฒนาศักยภาพคน	3.81	0.69	สูง
ด้านการดำเนินงานเชิงรุก	3.81	0.63	สูง
ด้านศิลปะการสื่อสารเชิงใจ	3.77	0.67	สูง
ภาพรวม	3.86	0.55	สูง

ภาพรวมการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าด้านสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่น พบว่า “สมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่นนั้น จะต้องมีความพยายาม อดทนหรือร้อน ปรึบปรุ้งพัฒนาในการทำงานและสามารถกำหนดมาตรฐานหรือเป้าหมายในการทำงานรวมทั้งติดตามผลงานและประเมินผลงานของตน ด้านบริการที่ดีต้องมีความเต็มใจให้บริการที่เป็นมิตร กิริยานุ่มนวลยิ้มแย้มแจ่มใจ สุภาพกระตือรือร้นและเต็มใจต้อนรับและ ให้บริการข้อมูลข่าวสารของการบริการที่ถูกต้อง ชัดเจนแก่ผู้รับบริการ ด้านการสั่งสม

ความเชี่ยวชาญในงานอาชีพจะต้องมีความสนใจในการเปลี่ยนแปลงด้าน เทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ ๆ มีความรอบรู้เท่าทันเทคโนโลยีหรือองค์ความรู้ใหม่ในงานสาธารณสุขและที่เกี่ยวข้องหรืออาจมีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองด้านจริยธรรมต้องยึดมั่นในหลักการและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส ซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่นอุทิศตน ผดุงความยุติธรรมเพื่อประโยชน์และชื่อเสียงของประเทศ ด้านความร่วมมือร่วมใจ ส่งเสริมความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในทีม โดยไม่คำนึงความชอบหรือไม่ชอบส่วนคนเพื่อนำทีมให้ปฏิบัติการกิจได้สำเร็จ ด้านการคิดวิเคราะห์มีการวางแผนงานด้านสาธารณสุข ได้โดยแตกประเด็นปัญหาออกเป็นงานหรือกิจกรรมต่างๆ เชื่อมโยงขั้นพื้นฐานของส่วนต่างๆของปัญหาสาธารณสุขและระบุได้ว่าอะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผลแก่กัน ในสถานการณ์หนึ่งๆและแยกแยะข้อดีข้อเสียของประเด็นต่างๆได้ ด้านการพัฒนาศักยภาพคน จะต้องศึกษาเรียนรู้ หาโอกาสพัฒนาตนเองเกี่ยวกับภารกิจที่ตนรับผิดชอบ ด้านการดำเนินงานเชิงรุกนั้นจะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้ทันทีและลงมือปฏิบัติโดยไม่รอให้ปัญหาลี้กลายไปเองเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ตลอดจนคาดการณ์และลงมือกระทำล่วงหน้าเพื่อสร้างโอกาสและหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ สนับสนุนการสร้างบรรยากาศการคิดริเริ่ม ให้เกิดขึ้นในหน่วยงานและกระตุ้นให้เพื่อนร่วมงานเสนอความคิดใหม่ๆ ในการทำงานเพื่อแก้ปัญหาและสร้างโอกาสในระยะยาวอย่างยั่งยืน ด้านศิลปะการสื่อสารจงใจ โดยการนำเสนอความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาตลอดจนสร้างกลุ่มสนับสนุนหรือกลุ่มแนวร่วมเพื่อช่วยสนับสนุนผลักดันแนวคิดแผนงาน โครงการ ฯลฯ ให้สัมฤทธิ์ผล” ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.4.1 ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์

กลุ่มตัวอย่างมีสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในปฏิบัติอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.76 (S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือ มีความพยายาม กระตือรือร้น ปรับปรุงพัฒนาในการทำงาน ค่าเฉลี่ย 3.95 (S.D. = 0.75) รองลงมา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือ สามารถกำหนดมาตรฐานหรือเป้าหมายในการทำงานรวมทั้งติดตามผลงานและประเมินผลงานของตน ค่าเฉลี่ย 3.89 (S.D. = 0.77) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ สามารถพัฒนาวิธีการทำงานและกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายและเป็นไปได้ยาก เพื่อให้ได้ผลงานที่โดดเด่น ค่าเฉลี่ย 3.61 (S.D. = 0.84) ดังรายละเอียดในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล สมรรถนะหลัก ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัด ขอนแก่น จำแนกรายข้อ

ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	จำนวน		ร้อยละ			$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. มีความพยายาม กระตือรือร้น ปรับปรุง พัฒนาในการทำงาน	37	71	40	2	0	3.95	0.75	สูง
	(24.70)	(47.30)	(26.70)	(1.30)	(0.00)			
2. สามารถกำหนดมาตรฐาน หรือเป้าหมายในการ ทำงานรวมทั้งติดตาม ผลงานและประเมิน ผลงานของตน	34	68	45	3	0	3.89	0.77	สูง
	(22.70)	(45.30)	(30.00)	(2.00)	(0.00)			
3. สามารถสร้างนวัตกรรม และการมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากกว่าเดิมเพื่อให้ ได้ผลงานตามที่กำหนด	26	61	60	2	1	3.73	0.79	สูง
	(17.30)	(40.70)	(40.00)	(1.30)	(0.70)			
4. สามารถตัดสินใจได้โดยมี การกำหนดผลได้ผลเสีย อย่างชัดเจนถึงแม้จะมีความ เสี่ยงเพื่อให้องค์กรบรรลุ เป้าหมายและประชาชน ได้ประโยชน์สูงสุด	19	68	51	12	0	3.63	0.80	ปานกลาง
	(12.70)	(45.30)	(34.00)	(8.00)	(0.00)			
5. สามารถพัฒนาวิธีการ ทำงานและกำหนด เป้าหมายที่ท้าทายและ เป็นไปได้ยาก เพื่อให้ได้ ผลงานที่โดดเด่น	21	62	54	13	0	3.61	0.84	ปานกลาง
	(14.00)	(41.30)	(36.00)	(8.70)	(0.00)			
รวม						3.86	0.55	สูง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ประสบผลสำเร็จนั้นคือ “ควรมีความพยายาม กระตือรือร้น **ปรับปรุงพัฒนาในการทำงานและสามารถกำหนดมาตรฐานหรือเป้าหมายในการทำงานรวมทั้งติดตามผลงานประเมินผลงานของตนรวมทั้งการสร้างนวัตกรรมหรือพัฒนาวิธีการทำงานตลอดจนกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายและเป็นไปได้ยาก เพื่อให้ได้ผลงานที่โดดเด่น**”

1.4.2 ด้านการบริการที่ดี

กลุ่มตัวอย่างมีสมรรถนะหลักด้านการบริการที่ดีในปฏิบัติอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.92 (S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือ มีความเต็มใจให้บริการที่เป็นมิตร กิริยานุ่มนวลยิ้มแย้มแจ่มใส สุภาพกระตือรือร้น และเต็มใจต้อนรับ ค่าเฉลี่ย 3.97 (S.D. = 0.86) รองลงมาปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือ สามารถให้บริการข้อมูลข่าวสารของการบริการที่ถูกต้อง ชัดเจนแก่ผู้รับบริการ ค่าเฉลี่ย 3.96 (S.D. = 0.81) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือสามารถเข้าใจและให้บริการที่เป็นประโยชน์อย่างแท้จริงและยั่งยืนในระยะยาวแก่ผู้รับบริการ ค่าเฉลี่ย 3.87 (S.D. = 0.87) และคอยให้บริการข้อมูลข่าวสารความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานที่กำลังให้บริการอยู่ แม้ว่าผู้รับบริการจะไม่ได้ตามถึงหรือไม่ทราบมาก่อน ค่าเฉลี่ย 3.87 (S.D. = 0.84) ดังรายละเอียดในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล สมรรถนะหลักด้านการบริการที่ดีของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ

ด้านการบริการที่ดี	จำนวน		ร้อยละ		ระดับปฏิบัติ		$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล		
	มากที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด					
1. มีความเต็มใจให้บริการที่เป็นมิตร กิริยานุ่มนวลยิ้มแย้มแจ่มใส สุภาพกระตือรือร้นและเต็มใจต้อนรับ	49	(32.70)	52	(34.70)	45	(30.00)	4	(2.70)	0	(0.00)	ปานกลาง

ตารางที่ 15 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล สมรรถนะหลัก ด้านการบริการที่ดีของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ (ต่อ)

ด้านการบริการที่ดี	จำนวน		ร้อยละ		ระดับปฏิบัติ		S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$		
2. สามารถให้บริการข้อมูลข่าวสารของการบริการที่ถูกต้องชัดเจนแก่ผู้รับบริการ	43 (28.70)	61 (40.70)	43 (28.70)	3 (2.00)	0 (0.00)	3.96	0.81	สูง
3. เต็มใจช่วยเหลือรับเป็นธุระแก้ไขปัญหาหรือหาแนวทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นแก่ผู้รับบริการอย่างรวดเร็ว ไม่บายเบี่ยงไม่แก้ตัวหรือปิดการะ	43 (28.70)	65 (43.30)	32 (21.30)	9 (6.00)	1 (0.70)	3.93	0.90	สูง
4. สามารถเข้าใจและให้บริการที่เป็นประโยชน์อย่างแท้จริงและยั่งยืนในระยะยาวแก่ผู้รับบริการ	41 (27.30)	56 (37.30)	46 (30.70)	7 (4.70)	0 (0.00)	3.87	0.87	สูง
5. คอยให้บริการข้อมูลข่าวสารความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานที่กำลังให้บริการอยู่แม้ว่าผู้รับบริการจะไม่ได้ถามถึงหรือไม่ทราบมาก่อน	39 (26.00)	58 (38.70)	48 (32.00)	5 (3.30)	0 (0.00)	3.87	0.84	สูง
รวม						3.92	0.76	สูง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าสมรรถนะหลักด้านการบริการที่ดี ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จะประสบผลสำเร็จได้นั้นคือ *ควรมีแนวทาง* คือ “จะต้องมีความเต็มใจให้บริการที่เป็นมิตร *กิริยา นุ่มนวลยิ้มแย้มแจ่มใส สุภาพกระตือรือร้นและเต็มใจต้อนรับและสามารถให้บริการข้อมูลข่าวสารของการบริการที่ถูกต้อง ชัดเจนแก่ผู้รับบริการตลอดจนเต็มใจช่วยเหลือรับเป็นธุระแก้ไขปัญหาหรือหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ผู้รับบริการอย่างรวดเร็ว ไม่บ่ายเบี่ยง”*

1.4.3 ด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ

กลุ่มตัวอย่างมีสมรรถนะหลักด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพในการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.87 (S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือ มีความสนใจในการเปลี่ยนแปลงด้าน เทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ๆ ค่าเฉลี่ย 4.02 (S.D. = 0.68) รองลงมาปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือ มีความรอบรู้เท่าทันเทคโนโลยีหรือองค์ความรู้ใหม่ในงานสาธารณสุขและที่เกี่ยวข้องหรืออาจมีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตน ค่าเฉลี่ย 3.85 (S.D. = 0.70) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือ สนับสนุนให้เกิดบรรยากาศแห่งการพัฒนาความเชี่ยวชาญในองค์กร ด้วยการจัดสรรทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการพัฒนางานด้านสาธารณสุข ค่าเฉลี่ย 3.81 (S.D. = 0.76) ดังรายละเอียดในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล สมรรถนะหลักด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ

ด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ			ระดับการปฏิบัติ		$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. มีความสนใจในการเปลี่ยนแปลงด้าน เทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ๆ	36	81	33	0	0	4.02	0.68	สูง	
	(24.00)	(54.00)	(22.00)	(0.00)	(0.00)				

ตารางที่ 16 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล สมรรถนะหลัก
ด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์
สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ (ต่อ)

ด้านการส่งเสริมความ เชี่ยวชาญในงานอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ				$\bar{X}$	S.D.	การ แปลผล
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย น้อย ที่สุด			
2. มีความรอบรู้เท่าทัน เทคโนโลยีหรือองค์ ความรู้ใหม่ในงาน สาธารณสุขและที่ เกี่ยวข้องหรืออาจมี ผลกระทบต่อการปฏิบัติ หน้าที่ของตน	25 (16.70)	80 (53.30)	43 (28.70)	2 (1.30)	0 (0.00)	3.85	0.70	สูง
3. พัฒนาตนเองให้มีความรู้ และเชี่ยวชาญในงานด้าน สาธารณสุขอย่าง กว้างขวางและต่อเนื่อง	25 (16.70)	78 (52.00)	45 (30.00)	2 (1.30)	0 (0.00)	3.84	0.71	สูง
4. สามารถนำความรู้ วิทยาการ เทคโนโลยี ใหม่ ๆ ที่ได้ศึกษามา ปรับปรุงในการทำงานใน อนาคต	27 (18.00)	74 (49.30)	46 (30.70)	3 (2.00)	0 (0.00)	3.83	0.74	สูง
5. สนับสนุนให้เกิด บรรยากาศแห่งการพัฒนา ความเชี่ยวชาญในองค์กร ด้วยการจัดสรรทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ ที่เอื้อ ต่อการพัฒนางานด้าน สาธารณสุข	26 (17.30)	76 (50.70)	42 (28.00)	6 (4.00)	0 (0.00)	3.81	0.76	สูง
ภาพรวม						3.87	0.61	

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าสมรรถนะหลักด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ให้ประสบผลสำเร็จนั้น ควรมีแนวทาง คือ “จะต้องสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศแห่งการพัฒนาความเชี่ยวชาญในองค์กร ด้วยการจัดสรรทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการพัฒนางานด้านสาธารณสุขอีกทั้งมีความสนใจในการเปลี่ยนแปลงด้าน เทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ ๆ ตลอดจนมีความรอบรู้เท่าทันเทคโนโลยีหรือองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในงานสาธารณสุข และที่เกี่ยวข้องหรืออาจมีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตน”

1.4.4 ด้านจริยธรรม

กลุ่มตัวอย่างมีสมรรถนะหลักด้านจริยธรรมในการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 4.04 (S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือ อุทิศตน ผดุงความยุติธรรมเพื่อประโยชน์และชื่อเสียงของประเทศ แม้ในสถานการณ์ที่อาจเสี่ยงต่อความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่การงานหรืออาจเสี่ยงภัยต่อชีวิต ค่าเฉลี่ย 4.05 (S.D. = 0.81) และรักษาความลับ มีสิ่งจะเชื่อถือได้ พุดอย่างไรปฏิบัติอย่างนั้น ไม่บิดเบือนอ้างข้อยกเว้นให้ตนเองและผู้อื่น ค่าเฉลี่ย 4.05 (S.D. = 0.78) รองลงมาปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือ ธำรงความถูกต้องยืนหยัดพิทักษ์ผลประโยชน์และชื่อเสียงของประเทศชาติ แม้ในสถานการณ์ที่สร้างความลำบากใจให้ ค่าเฉลี่ย 4.03 (S.D. = 0.80) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือ ยึดมั่นในหลักการและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ไม่เบี่ยงเบนด้วยอคติหรือผลประโยชน์ส่วนตน ค่าเฉลี่ย 4.03 (S.D. = 0.75) ดังรายละเอียดในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล สมรรถนะหลัก
ด้านจริยธรรมของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น
จำแนกรายข้อ

ด้านจริยธรรม	จำนวน	ร้อยละ				$\bar{X}$	S.D.	การ แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. อุทิศตน ผดุงความ ยุติธรรมเพื่อประโยชน์ และชื่อเสียงของประเทศ แม้ในสถานการณ์ที่อาจ เสี่ยงต่อความมั่นคงใน ตำแหน่งหน้าที่การงาน หรืออาจเสี่ยงภัยต่อชีวิต	49 (32.70)	63 (42.00)	34 (22.70)	4 (2.70)	0 (0.00)	4.05	0.81	สูง
2. รักษาเวลา มีสิ่งจะเชื่อถือ ได้ พุคอย่างไรปฏิบัติอย่าง นั้น ไม่บิดเบือนอ้างข้อ ยกเว้นให้ตนเองและผู้อื่น	45 (30.00)	73 (48.70)	27 (18.00)	5 (3.30)	0 (0.00)	4.05	0.78	สูง
3. ธารงความถูกต้องยื่นหยัด พิทักษ์ผลประโยชน์และ ชื่อเสียงของประเทศชาติ แม้ในสถานการณ์ที่สร้าง ความลำบากใจให้	46 (30.70)	70 (46.70)	29 (19.30)	5 (3.30)	0 (0.00)	4.03	0.80	สูง
4. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ โปร่งใส ซื่อสัตย์สุจริตต่อ ตนเองและผู้อื่น ถูกต้อง ทั้งตามหลักกฎหมายและ จรรยาบรรณวิชาชีพ คุณธรรมจริยธรรมและ ระเบียบวินัยของ ข้าราชการ	44 (29.30)	71 (47.30)	31 (20.70)	4 (2.70)	0 (0.00)	4.03	0.80	สูง

ตารางที่ 17 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล สมรรถนะหลัก ด้านจริยธรรมของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ (ต่อ)

ด้านจริยธรรม	จำนวน มากที่สุด	ร้อยละ			$\bar{X}$	S.D.	การ แปลผล
		มาก	ปาน กลาง	น้อย น้อย ที่สุด			
5. ยึดมั่นในหลักการและ จรรยาบรรณของวิชาชีพ ไม่เบี่ยงเบนด้วยอคติหรือ ผลประโยชน์ส่วนตัว	40 (26.70)	79 (52.70)	27 (18.00)	4 (2.70)	0 (0.00)	4.03 0.75	สูง
รวม						4.04 0.66	สูง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าสมรรถนะหลักด้านจริยธรรม ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ให้ประสบผลสำเร็จ ควรมีแนวทาง คือ “*ต้องยึดมั่นในหลักการและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส ซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่นอุทิศตน ผดุงความยุติธรรมเพื่อประโยชน์และชื่อเสียงของประเทศ*”

1.4.5 ด้านความร่วมมือร่วมใจ

กลุ่มตัวอย่างมีสมรรถนะหลักด้านความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.96 (S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือ ส่งเสริมความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในทีม โดยไม่คำนึงความชอบหรือไม่ชอบส่วนตัวเพื่อนำทีมให้ปฏิบัติการกิจได้สำเร็จ ค่าเฉลี่ย 4.01 (S.D. = 0.80) รองลงมาปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มีน้ำใจให้ความร่วมมือกับผู้อื่นในกลุ่มงานด้วยดีและกล่าวถึงเพื่อนร่วมงานในเชิงสร้างสรรค์ ค่าเฉลี่ย 3.99 (S.D. = 0.79) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือทำงานที่ตนได้รับมอบหมายได้สำเร็จและสนับสนุนการตัดสินใจในกลุ่มงาน ค่าเฉลี่ย 3.91 (S.D. = 0.79) ดังรายละเอียดในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล สมรรถนะหลัก
ด้านความร่วมมือแรงร่วมใจของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน
จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ

ด้านความร่วมมือแรงร่วมใจ	จำนวน		ร้อยละ			ระดับการปฏิบัติ		การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	
1. ส่งเสริมความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในทีม โดยไม่คำนึงความชอบหรือไม่ชอบส่วนคนเพื่อนำทีมให้ปฏิบัติภารกิจได้สำเร็จ	44 (29.30)	66 (44.00)	37 (24.70)	3 (2.00)	0 (0.00)	4.01	0.79	สูง
2. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มน้ำใจให้ความร่วมมือกับผู้อื่นในกลุ่มงานด้วยดีและกล่าวถึงเพื่อนร่วมงานในเชิงสร้างสรรค์	42 (28.00)	67 (44.70)	38 (25.30)	3 (2.00)	0 (0.00)	3.99	0.79	สูง
3. สนับสนุนและช่วยเหลืองานเพื่อนอย่างจริงใจและแสดงน้ำใจในเหตุการณ์วิกฤติ โดยไม่ต้องให้ร้องขอ	44 (29.30)	62 (41.30)	36 (24.00)	8 (5.30)	0 (0.00)	3.95	0.87	สูง
4. ประสานงานและรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มงาน เต็มใจเรียนรู้จากผู้อื่นรวมถึงผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานเพื่อสนับสนุนการทำงานร่วมกันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	40 (26.70)	67 (44.70)	38 (25.30)	5 (3.30)	0 (0.00)	3.95	0.81	สูง
5. ทำงานที่ตนได้รับมอบหมายได้สำเร็จและสนับสนุนการตัดสินใจในกลุ่มงาน	35 (23.30)	73 (48.70)	36 (24.00)	6 (4.00)	0 (0.00)	3.91	0.79	สูง
รวม						3.96	0.70	สูง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าสมรรถนะหลักด้านความร่วมมือร่วมใจ ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ให้ประสบผลสำเร็จ ควรมีแนวทาง คือ “จะต้องทำงานที่ตนได้รับมอบหมายให้สำเร็จสนับสนุนส่งเสริมความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในทีม โดยไม่คำนึงความชอบหรือไม่ชอบส่วนตัวเพื่อนำทีมให้ปฏิบัติการกิจได้สำเร็จรวมทั้งเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มีน้ำใจให้ความร่วมมือกับผู้อื่นในกลุ่มงานด้วยดีและกล่าวถึงเพื่อนร่วมงานในเชิงสร้างสรรค์”

1.4.6 ด้านการคิดวิเคราะห์

กลุ่มตัวอย่างมีสมรรถนะหลักด้านการคิดวิเคราะห์ในการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.75 (S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือ เห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงขั้นพื้นฐานของส่วนต่าง ๆ ของปัญหาสาธารณสุขและระบุได้ว่าอะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผลแก่กัน ในสถานการณ์หนึ่งๆ และแยกแยะข้อดีข้อเสียของประเด็นต่าง ๆ ได้ ค่าเฉลี่ย 3.78 (S.D. = 0.75) รองลงมาปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือวางแผนงานด้านสาธารณสุข ได้โดยแตกประเด็นปัญหาออกเป็นงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ค่าเฉลี่ย 3.77 (S.D. = 0.72) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือสามารถกำหนดแผนงาน/ขั้นตอนการทำงานด้านสาธารณสุขจากการศึกษาวิเคราะห์ประเด็นปัญหาหลากหลายรูปแบบเพื่อเตรียมทางเลือกสำหรับการป้องกัน/แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ค่าเฉลี่ย 3.71 (S.D. = 0.75) ดังรายละเอียดในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล สมรรถนะหลัก
ด้านการคิดวิเคราะห์ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน
จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ

ด้านการคิดวิเคราะห์	จำนวน	ร้อยละ		ระดับการปฏิบัติ		$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. เห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงขั้นพื้นฐานของส่วนต่าง ๆ ของปัญหาสาธารณสุขและระบุได้ว่าอะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผลแก่กัน ในสถานการณ์หนึ่ง ๆ และแยกแยะข้อดีข้อเสียของประเด็นต่าง ๆ ได้	25	71	50	4	0	3.78	0.75	สูง
	(16.70)	(47.30)	(33.30)	(2.70)	(0.00)			
2. วางแผนงานด้านสาธารณสุข ได้โดยแตกประเด็นปัญหาออกเป็นงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ	21	77	48	4	0	3.77	0.72	สูง
	(14.00)	(51.30)	(32.00)	(2.70)	(0.00)			
3. สามารถเชื่อมโยงเหตุปัจจัยที่ซับซ้อนส่วนต่างของปัญหา/งานด้านสาธารณสุข เช่น ก ไป ข และไป ค	21	73	52	4	0	3.74	0.73	สูง
	(14.00)	(48.70)	(34.70)	(2.70)	(0.00)			
4. สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับปัญหา/งานด้านสาธารณสุขจากการวิเคราะห์แง่มุมต่าง ๆ ของปัญหาและวางแนวทางการป้องกันแก้ไขไว้ล่วงหน้า	19	74	55	2	0	3.73	0.69	สูง
	(12.70)	(49.30)	(36.70)	(1.30)	(0.00)			

ตารางที่ 19 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล สมรรถนะหลัก
ด้านการคิดวิเคราะห์ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน
จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ (ต่อ)

ด้านการคิดวิเคราะห์	จำนวน		ร้อยละ		ระดับการปฏิบัติ		S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$		
5. สามารถกำหนดแผนงาน/ ขั้นตอนการทำงานด้าน สาธารณสุขจากการศึกษา วิเคราะห์ประเด็นปัญหา หลากหลายรูปแบบเพื่อ เตรียมทางเลือกสำหรับ การป้องกัน/แก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้น	21 (14.00)	70 (46.70)	54 (36.00)	5 (3.30)	0 (0.00)	3.71	0.75	สูง
รวม						3.75	0.61	สูง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าสมรรถนะหลักด้านการคิดวิเคราะห์ ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ให้ประสบผลสำเร็จ ควรมีแนวทาง คือ “จะต้องสามารถกำหนดแผนงาน/ขั้นตอนการทำงานด้านสาธารณสุขได้โดยแตกประเด็นปัญหาออกเป็นงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ เชื่อมโยงขึ้นพื้นฐานของส่วนต่าง ๆ ของปัญหาสาธารณสุขและระบุได้ว่าอะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผลแก่กัน ในสถานการณ์หนึ่ง ๆ และแยกแยะข้อดีข้อเสียของประเด็นต่าง ๆ ได้”

1.4.7 ด้านการพัฒนาศักยภาพคน

กลุ่มตัวอย่างมีสมรรถนะหลักด้านการพัฒนาศักยภาพคนในการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.81 (S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือ ศึกษาเรียนรู้ หาโอกาสพัฒนาตนเองเกี่ยวกับภารกิจที่ตนรับผิดชอบ ค่าเฉลี่ย 3.90 (S.D. = 0.78) รองลงมาปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือ ให้การติชมผลการปฏิบัติงาน/ปฏิบัติตนของผู้อื่นเพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยปราศจากอคติต่อตัวบุคคล ค่าเฉลี่ย 3.83 (S.D. = 0.78) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือ ให้คำแนะนำ ชี้แนะแหล่งข้อมูลและทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อใช้ในการพัฒนาของผู้อื่นและสาริตพร้อมทั้งอธิบายเหตุผล

ค่าเฉลี่ย 3.77 (S.D. = 0.79) และสถิติพร้อมทั้งอธิบายเหตุผลและให้การสนับสนุนหรือการช่วยเหลือในการฝึกปฏิบัติเพื่อให้ผู้อื่นปฏิบัติงาน/ปฏิบัติคนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ค่าเฉลี่ย 3.77 (S.D. = 0.79) ดังรายละเอียดในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล สมรรถนะหลัก ด้านการพัฒนาศักยภาพคนของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ

ด้านการพัฒนาศักยภาพคน	จำนวน		ร้อยละ		ระดับการปฏิบัติ		S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$		
1. ศึกษาเรียนรู้ หาโอกาสพัฒนาตนเองเกี่ยวกับภารกิจที่ตนรับผิดชอบ	35 (23.30)	69 (46.00)	42 (28.00)	4 (2.70)	0 (0.00)	3.90	0.78	สูง
2. ให้การแสดงผลการปฏิบัติงาน/ปฏิบัติคนของผู้อื่นเพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยปราศจากอคติต่อตัวบุคคล	31 (20.70)	67 (44.70)	48 (32.00)	4 (2.70)	0 (0.00)	3.83	0.78	สูง
3. ให้โอกาสและสนับสนุนให้มีการเรียนรู้แลกเปลี่ยนความรู้ในงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบใกล้เคียงกันหรือเชื่อมโยงกันเพื่อพัฒนาความสามารถและประสบการณ์ในการมองภาพรวมของบุคลากร	27 (18.00)	70 (46.70)	48 (32.00)	5 (3.30)	0 (0.00)	3.79	0.77	สูง
4. ให้คำแนะนำ ชี้แนะแหล่งข้อมูลและทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อใช้ในการพัฒนาของผู้อื่น	27 (18.00)	68 (45.30)	49 (32.70)	6 (4.00)	0 (0.00)	3.77	0.79	สูง

ตารางที่ 20 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล สมรรถนะหลัก ด้านการพัฒนาศักยภาพคนของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ (ต่อ)

ด้านการพัฒนาศักยภาพคน	จำนวน		ร้อยละ		ระดับการปฏิบัติ		$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
5. สาธิตพร้อมทั้งอธิบาย เหตุผลและให้การสนับสนุนหรือการช่วยเหลือในการฝึกปฏิบัติเพื่อให้ผู้อื่น ปฏิบัติงาน/ปฏิบัติตนได้ อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น	28	65	52	5	0	3.77	0.79	สูง	
รวม						3.81	0.69	สูง	

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าสมรรถนะหลักด้านการพัฒนาศักยภาพคน ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ให้ประสบผลสำเร็จ ควรมีแนวทาง คือ “จะต้องสาธิตพร้อมทั้งอธิบายเหตุผลและให้การสนับสนุนการศึกษาเรียนรู้ หาโอกาสพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการกิจที่ตนรับผิดชอบ และส่งเสริมการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยปราศจากอคติต่อตัวบุคคล”

1.4.8 ด้านการดำเนินงานเชิงรุก

กลุ่มตัวอย่างมีสมรรถนะหลักด้านการดำเนินงานเชิงรุกในการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.81 (S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือ ดำเนินการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้ทันทีและลงมือปฏิบัติโดยไม่รอให้ปัญหาลี้กลายไปเองเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ค่าเฉลี่ย 3.91 (S.D. = 0.74) รองลงมาปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือมองเห็น โอกาสหรือปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการทำงาน ณ ขณะนั้นและสามารถนำโอกาสหรือปัญหาอุปสรรคนั้นๆมาลงมือแก้ไขปัญหาได้โดยไม่รอช้าเพื่อใช้ในการพัฒนางานด้านสาธารณสุขได้ ค่าเฉลี่ย 3.84 (S.D. = 0.75) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือคาดการณ์ปัญหาและลงมือแก้ไขปัญหาสาธารณสุขล่วงหน้าเพื่อสร้างโอกาสหรือหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในระยะ 3 เดือน

ข้างหน้า ค่าเฉลี่ย 3.76 (S.D. = 0.74) และคาดการณ์และลงมือกระทำการล่วงหน้าเพื่อสร้างโอกาส และหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในระยะ 6-12 เดือนข้างหน้า ค่าเฉลี่ย 3.76 (S.D. = 0.71) ดังรายละเอียดในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล สมรรถนะหลัก ด้านการดำเนินงานเชิงรุกของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ

ด้านการดำเนินงานเชิงรุก	จำนวน		ร้อยละ			ระดับการปฏิบัติ		การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	
1. ดำเนินการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้ทันที และลงมือปฏิบัติโดยไม่รอให้ปัญหาลี้กลายไปเอง เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์	34 (22.70)	70 (46.70)	45 (30.00)	1 (0.70)	0 (0.00)	3.91	0.74	สูง
2. มองเห็นโอกาสหรือปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการทำงาน ณ ขณะนั้น และสามารถนำโอกาสหรือปัญหาอุปสรรคนั้น ๆ มาลงมือแก้ไขปัญหาได้โดยไม่รอช้าเพื่อใช้ในการพัฒนางานด้านสาธารณสุขได้	28 (18.70)	74 (49.30)	44 (29.30)	4 (2.00)	0 (0.00)	3.84	0.75	สูง
3. สร้างบรรยากาศการคิดริเริ่มให้เกิดขึ้นในหน่วยงานและกระตุ้นให้เพื่อนร่วมงานเสนอความคิดใหม่ ๆ ในการทำงานเพื่อแก้ปัญหาและสร้างโอกาสในระยะยาวอย่างยั่งยืน	24 (16.00)	71 (47.30)	53 (35.30)	2 (1.30)	0 (0.00)	3.78	0.72	ปานกลาง

ตารางที่ 21 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล สมรรถนะหลัก ด้านการดำเนินงานเชิงรุกของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อ (ต่อ)

ด้านการดำเนินงานเชิงรุก	จำนวน		ร้อยละ			$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
4. คาดการณ์ปัญหาและลงมือแก้ไขปัญหาสาธารณสุขล่วงหน้าเพื่อสร้างโอกาสหรือหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในระยะ 3 เดือนข้างหน้า	21 (14.00)	78 (52.00)	45 (30.00)	6 (4.00)	0 (0.00)	3.76	0.74	สูง
5. คาดการณ์และลงมือกระทำการล่วงหน้าเพื่อสร้างโอกาสและหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในระยะ 6-12 เดือน ข้างหน้า	22 (14.70)	72 (48.00)	54 (36.00)	2 1.30	0 (0.00)	3.76	0.71	สูง
รวม						3.81	0.63	สูง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าสมรรถนะหลักด้านการดำเนินงานเชิงรุก ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ให้ประสบผลสำเร็จ ควรมีแนวทาง คือ “จะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้ทันทีและลงมือปฏิบัติโดยไม้อรอให้ปัญหาลี้กลายไปเองเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ตลอดจนคาดการณ์และลงมือกระทำการล่วงหน้าเพื่อสร้างโอกาสและหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ รวมทั้งสนับสนุนการสร้างบรรยากาศการคิดริเริ่ม ให้เกิดขึ้นในหน่วยงานและกระตุ้นให้เพื่อนร่วมงานเสนอความคิดใหม่ๆ ในการทำงานเพื่อแก้ปัญหาและสร้างโอกาสในระยะยาวอย่างยั่งยืน”

1.4.9 ด้านศิลปะการสื่อสารเชิงใจ

กลุ่มตัวอย่างมีสมรรถนะหลักด้านศิลปะการสื่อสารเชิงใจในการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.77 (S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและปฏิบัติ

อยู่ในระดับสูง คือ นำเสนอความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาในการอภิปรายหรือนำเสนอผลงาน ค่าเฉลี่ย 3.85 (S.D. = 0.84) และมีการเตรียมข้อมูลก่อนให้นำเสนออย่างรอบคอบ ค่าเฉลี่ย 3.85 (S.D. = 0.78) รองลงมาปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือ ปรับรูปแบบการนำเสนอและอภิปรายให้เหมาะสมกับความสนใจและระดับของผู้ฟัง คาดการณ์ถึงผลกระทบของสิ่งที่นำเสนอและภาพพจน์ของผู้พูดที่จะมีต่อผู้ฟังค่าเฉลี่ย 3.75 (S.D. = 0.75) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คือ มีศิลปะในการจูงใจเพื่อให้เกิดเครือข่ายและนำไปสู่การขยายผลทั้งทางตรงและทางอ้อม ค่าเฉลี่ย 3.69 (S.D. = 0.79) ดังรายละเอียดในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล สมรรถนะหลัก ด้านศิลปะการสื่อสารจูงใจของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อจำแนกรายข้อ

ศิลปะการสื่อสารจูงใจ	จำนวน		ร้อยละ		ระดับการปฏิบัติ		$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. นำเสนอความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาในการอภิปรายหรือนำเสนอผลงาน	36	63	44	7	0	3.85	0.84	สูง	
	(24.00)	(42.00)	(29.30)	(4.70)	(0.00)				
2. มีการเตรียมข้อมูลก่อนให้นำเสนออย่างรอบคอบ	32	68	46	4	0	3.85	0.78	สูง	
	(21.30)	(45.30)	(30.70)	(2.70)	(0.00)				
3. ปรับรูปแบบการนำเสนอและอภิปรายให้เหมาะสมกับความสนใจและระดับของผู้ฟัง คาดการณ์ถึงผลกระทบของสิ่งที่นำเสนอและภาพพจน์ของผู้พูดที่จะมีต่อผู้ฟัง	25	66	56	3	0	3.75	0.75	สูง	
	(16.70)	(44.00)	(37.30)	(2.00)	(0.00)				

ตารางที่ 22 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล สมรรถนะหลัก ด้านศิลปะการสื่อสารจูงใจของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำแนกรายข้อจำแนกรายข้อ (ต่อ)

ศิลปะการสื่อสารจูงใจ	จำนวน		ร้อยละ			$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
4. สร้างกลุ่มสนับสนุนหรือกลุ่มแนวร่วมเพื่อช่วยสนับสนุนผลักดันแนวคิดแผนงานโครงการ ฯลฯ ให้สัมฤทธิ์ผล	24 (16.00)	63 (42.00)	57 (38.00)	6 (4.00)	0 (0.00)	3.70	0.78	สูง
5. มีศิลปะในการจูงใจเพื่อให้เกิดเครือข่ายและนำไปสู่การขยายผลทั้งทางตรงและทางอ้อม	23 (15.30)	64 (42.70)	56 (37.30)	7 (4.70)	0 (0.00)	3.69	0.79	สูง
รวม						3.77	0.67	สูง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าสมรรถนะหลักด้านศิลปะการสื่อสารจูงใจ ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ให้ประสบผลสำเร็จ ควรมีแนวทาง คือ “ด้านศิลปะการสื่อสารจูงใจโดยการนำเสนอความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาตลอดจนสร้างกลุ่มสนับสนุนหรือกลุ่มแนวร่วมเพื่อช่วยสนับสนุนผลักดันแนวคิดแผนงาน โครงการ ฯลฯ ให้สัมฤทธิ์ผล”

1.5 คุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหาร มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนี้

คุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน การฝึกอบรมสมรรถนะ ไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของ นักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล กับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

คุณลักษณะส่วนบุคคล	สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุข ในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	p-value	ระดับความสัมพันธ์
เพศ (ชาย)	-0.017	0.835	ไม่มีความสัมพันธ์
อายุ	-0.083	0.312	ไม่มีความสัมพันธ์
สถานภาพสมรส (คู่)	-0.131	0.111	ไม่มีความสัมพันธ์
ระดับการศึกษา (ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า)	-0.59	0.476	ไม่มีความสัมพันธ์
รายได้	0.54	0.515	ไม่มีความสัมพันธ์
ระยะเวลาการปฏิบัติงาน	0.49	0.550	ไม่มีความสัมพันธ์
การฝึกอบรมสมรรถนะ	0.92	0.264	ไม่มีความสัมพันธ์

* ค่าระดับนัยสำคัญน้อยกว่า 0.05, ** ค่าระดับนัยสำคัญน้อยกว่า 0.01

ปัจจัยการบริหาร พบว่า ภาพรวมของปัจจัยการบริหาร มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกกับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.589$, $p\text{-value} = <0.001$) เมื่อพิจารณาปัจจัยการบริหารรายด้าน พบว่าปัจจัยด้านกำลังคน ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกกับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.496$, $p\text{-value} < 0.001$, $r = 0.540$, $p\text{-value} = 0.001$ และ $r = 0.476$, $p\text{-value} < 0.001$ ตามลำดับ) ดังรายละเอียดในตารางที่ 24

ตารางที่ 24 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างปัจจัยการบริหาร กับสมรรถนะหลัก
ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

ปัจจัยการบริหาร	สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุข ในศูนย์สุขภาพ ชุมชน จังหวัดขอนแก่น		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน (r)	p-value	ระดับความสัมพันธ์
ปัจจัยด้านกำลังคน	0.496**	0.001	ปานกลาง
ปัจจัยด้านงบประมาณ	0.540**	0.001	ปานกลาง
ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์	0.476**	0.001	ปานกลาง
ภาพรวมปัจจัยการบริหาร	0.589**	0.001	ปานกลาง

* ค่าระดับนัยสำคัญน้อยกว่า 0.05, ** ค่าระดับนัยสำคัญน้อยกว่า 0.01

กระบวนการบริหาร พบว่า ภาพรวมของกระบวนการบริหาร มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกกับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.608$, $p\text{-value} = <0.001$) เมื่อพิจารณากระบวนการบริหารรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการควบคุมกำกับ มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกกับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.573$, $p\text{-value} < 0.001$, $r = 0.578$, $p\text{-value} = 0.001$, $r = 0.486$, $p\text{-value} < 0.001$, $r = 0.489$, $p\text{-value} < 0.001$, $r = 0.512$, $p\text{-value} < 0.001$ ตามลำดับ) ดังรายละเอียดในตารางที่ 25

ตารางที่ 25 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างกระบวนการบริหาร กับสมรรถนะหลัก
ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

กระบวนการบริหาร	สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุข ในศูนย์สุขภาพ ชุมชน จังหวัดขอนแก่น		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน (r)	p-value	ระดับความสัมพันธ์
ด้านการวางแผน	0.573**	<0.001	ปานกลาง
ด้านการจัดองค์การ	0.578**	<0.001	ปานกลาง
ด้านการบริหารงานบุคคล	0.486**	<0.001	ปานกลาง
ด้านการอำนวยความสะดวก	0.489**	<0.001	ปานกลาง
ด้านการควบคุมกำกับ	0.512**	<0.001	ปานกลาง
ภาพรวมกระบวนการบริหาร	0.608**	<0.001	ปานกลาง

* ค่าระดับนัยสำคัญน้อยกว่า 0.05, ** ค่าระดับนัยสำคัญน้อยกว่า 0.01

1.6 คุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหาร มีผลต่อสมรรถนะ หลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระซึ่งมีหลายตัวกับตัวแปรตาม
หนึ่งตัวนั้น ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression
Analysis) ซึ่งผลการวิเคราะห์ทำให้ทราบว่า ตัวแปรอิสระตัวใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม
สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์หลายตัวแปร โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบ
ขั้นตอนนั้น มีข้อจำกัดในการใช้ข้อมูลเข้ามาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ในสมการถดถอย ซึ่งผู้วิจัย
ได้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละคู่ โดยคัดเลือกตัวแปรที่สนใจตัวใดตัวหนึ่ง
เท่านั้นเข้าในสมการหรือทำการรวมตัวแปร แต่เนื่องจากผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ
แบบขั้นตอน ซึ่งวิธีการดังกล่าวมีหลักเกณฑ์ว่าจะนำตัวแปรอิสระเข้าสมการถดถอยครั้งละ
1 ตัวแปร ถ้าตัวแปรอิสระที่นำเข้ามามีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระที่มีอยู่แล้วในสมการถดถอย
วิธีการแบบขั้นตอน (Stepwise) จะตัดตัวแปรอิสระที่สัมพันธ์กันตัวใดตัวหนึ่งออกจากสมการ
ถดถอยเอง (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546) และในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น
ในกรณีที่ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ Regression Analysis (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546) ดังนี้

คือ 1) ค่าคลาดเคลื่อน (e) มีการแจกแจงแบบปกติ ทดสอบโดย Kolmogorov-Smirnov และใช้ Histogram ของค่าคลาดเคลื่อน พบว่า ค่าคลาดเคลื่อน (e) มีการแจกแจงปกติ ค่าเฉลี่ยของค่าคลาดเคลื่อน (e) เท่ากับ 0 ทดสอบโดยใช้สถิติ t-test พบว่าค่าเฉลี่ยของค่าคลาดเคลื่อน (e) เท่ากับ 0 2) ค่าความแปรปรวนของค่าคลาดเคลื่อน (e) มีค่าคงที่ ทดสอบโดยการทำ Scatter plot พบว่าการกระจายของค่าคลาดเคลื่อนอยู่ในลักษณะปกติ 3) ค่าคลาดเคลื่อน (e) ต้องเป็นอิสระต่อกัน ทดสอบโดยค่า Durbin-Watson ซึ่งมีค่าปกติระหว่าง 1.5 – 2.5 พบว่า มีค่า 1.511 แสดงว่าค่าคลาดเคลื่อน (e) เป็นอิสระต่อกัน และ 4) ตัวแปรอิสระต้องไม่มีความสัมพันธ์กัน กรณีที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันสูง เรียกว่า เกิดปัญหา Multicollinearity ทดสอบโดยใช้ค่า Tolerance ของตัวแปรอิสระแต่ละตัว ถ้าค่า Tolerance ของตัวแปรอิสระตัวใดเข้าสู่ 1 แสดงว่า ตัวแปรอิสระตัวนั้น ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่น ๆ ในที่นี้พบว่าค่า Tolerance ของตัวแปรทุกตัวมีค่าเข้าใกล้ 1 สรุปได้ว่าตัวแปรอิสระทุกตัวไม่มีความสัมพันธ์กัน จึงสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์สมการถดถอยได้ การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปร ดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ในฐานะนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนและการฝึกอบรมสมรรถนะ ปัจจัยการบริหาร ประกอบไปด้วย ปัจจัยด้านกำลังคน ปัจจัยด้านงบประมาณและปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ กระบวนการบริหาร ประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการควบคุมกำกับ

ตัวแปรตาม ได้แก่ สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริการที่ดี ด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ ด้านจริยธรรม ด้านความร่วมมือร่วมใจ ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านการพัฒนาศักยภาพของคน ด้านการดำเนินงานเชิงรุก และด้านศิลปะการสื่อสารสูงใจ

ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติมาอธิบายตัวแปรตาม โดยการเพิ่มตัวแปรเป็นขั้น ๆ ทีละตัว เรียกว่า Stepwise

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น คือ กระบวนการบริหารด้านการจัดองค์การ และปัจจัยการบริหารด้านงบประมาณ และด้านกำลังคน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p-value = <0.001, p-value = <0.001 และ p-value = 0.026 ตามลำดับ) และมีการคัดเลือกตัวแปรอิสระในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ตัวแปรอิสระที่ถูกคัดเลือกเข้ามาในสมการ คือ ด้านการจัดองค์การ มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) = 3.946 อธิบายได้ว่า เมื่อคะแนนของตัวแปรด้าน

การจัดองค์การ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ทำให้สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น เพิ่มขึ้น 3.946 หน่วย สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ 33.4

ขั้นตอนที่ 2 ตัวแปรอิสระที่ถูกคัดเลือกเข้ามาในสมการ คือ ด้านงบประมาณ มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) = 2.192 อธิบายได้ว่า เมื่อคะแนนของตัวแปรด้านงบประมาณ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ทำให้สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น เพิ่มขึ้น 2.192 หน่วย สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ 41.50

ขั้นตอนที่ 3 ตัวแปรอิสระที่ถูกคัดเลือกเข้ามาในสมการ คือ ด้านกำลังคน มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) = 1.378 อธิบายได้ว่า เมื่อคะแนนของตัวแปร อายุ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ทำให้สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น เพิ่มขึ้น 1.378 หน่วย สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ 43.5 ดังรายละเอียดในตารางที่ 26

ตารางที่ 26 ค่าสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนมีผลต่อสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

ตัวแปร	B	Beta	T	p-value	R	R ²
1. ด้านการจัดองค์การ	3.946	0.578	8.610	<0.001	0.578	0.334
2. ด้านงบประมาณ	2.192	0.332	4.529	<0.001	0.644	0.415
3. ด้านกำลังคน	1.378	0.183	2.249	0.026	0.659	0.435

ค่าคงที่ = 66.145, F = 37.451, p-value < 0.001

จากผลการศึกษาตารางที่ 26 ได้สมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงซึ่งเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3$$

เมื่อ Y = สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

a = ค่าคงที่

b₁ = สัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบของตัวแปรอิสระตัวที่ 1

- x_1 = ตัวแปรอิสระตัวที่ 1 คือ ด้านการจัดองค์การ
 b_2 = สัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบของตัวแปรอิสระตัวที่ 2
 x_2 = ตัวแปรอิสระตัวที่ 2 คือ ด้านงบประมาณ
 b_3 = สัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบของตัวแปรอิสระตัวที่ 3
 x_3 = ตัวแปรอิสระตัวที่ 3 คือ ด้านกำลังคน

แทนค่าสมการได้ดังนี้

$$Y = 66.145 + (3.946) (\text{ด้านการจัดองค์การ}) + (2.192) (\text{ด้านงบประมาณ}) + (1.378) (\text{ด้านกำลังคน})$$

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรอิสระมีผลต่อสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น และถูกเลือกเข้าสมการนั้นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรอิสระที่ไม่ได้ถูกเลือกเข้าสมการเป็นตัวแปรที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติมากกว่า 0.05 โดยตัวแปรอิสระที่ถูกเลือกเข้าในสมการเรียงลำดับดังนี้ ด้านการจัดองค์การ ด้านงบประมาณ และด้านกำลังคน ($p\text{-value} = 0.026$) ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว สามารถร่วมกันพยากรณ์สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ 43.5

1.7 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้เสนอปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะทั้งหมด 129 ฉบับ จากแบบสอบถาม 150 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.00 ปัญหาอุปสรรค พบว่า ส่วนใหญ่ คือ กระบวนการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดองค์การจำนวน 16 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 12.40 รองลงมา คือ ปังจัยการบริหารและสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน ได้แก่ ปังจัยด้านงบประมาณจำนวน 14 ฉบับ ปังจัยด้านกำลังคน และสมรรถนะหลักด้านการคิดวิเคราะห์ จำนวน 13 ฉบับเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 10.90, 10.10, 10.10 และด้านที่น้อยที่สุด คือ สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน ด้านศิลปะการสื่อสารจูงใจ จำนวน 2 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 1.55 และด้านที่ไม่มีปัญหาอุปสรรคคือ สมรรถนะด้านจริยธรรม ส่วนข้อเสนอแนะ พบว่า ส่วนใหญ่ คือ กระบวนการบริหารสมรรถนะ

หลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดองค์การ จำนวน 11 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 11.58 รองลงมา คือ สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุข ในศูนย์สุขภาพชุมชน ได้แก่สมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์ จำนวน 10 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 10.53 และปัจจัยด้านกำลังคน จำนวน 9 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 9.47 และด้านที่น้อยที่สุด คือ กระบวนการบริหาร ด้านการอำนวยความสะดวก และสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน ด้านศิลปะการสื่อสารเชิงใจ จำนวนด้านละ 2 ฉบับเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 2.11 ดังรายละเอียดในตารางที่ 27

ตารางที่ 27 จำนวน ร้อยละ ของปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ สมรรถนะของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น (n = 129)

รายการ	ปัญหา อุปสรรค		ข้อเสนอแนะ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปัจจัยการบริหาร				
ด้านกำลังคน	13	10.10	9	9.47
ด้านงบประมาณ	14	10.90	8	8.42
ด้านวัสดุอุปกรณ์	9	6.98	6	6.32
กระบวนการบริหาร				
ด้านการวางแผน	7	5.43	4	4.21
ด้านการจัดการองค์การ	16	12.40	11	11.58
ด้านการบริหารงานบุคคล	3	2.33	3	3.16
ด้านการอำนวยความสะดวก	4	3.10	2	2.11
ด้านการควบคุมกำกับ	5	3.90	3	3.16
สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุข				
ในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น				
ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	10	7.80	8	8.42
ด้านการบริการที่ดี	7	5.43	4	4.21
ด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ	8	6.20	6	6.30
ด้านจริยธรรม	0	0.00	7	7.37
ด้านความร่วมมือร่วมใจ	7	5.43	4	4.21

ตารางที่ 27 จำนวน ร้อยละ ของปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ สมรรถนะของนักวิชาการ
 สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น (n = 129) (ต่อ)

รายการ	ปัญหา อุปสรรค		ข้อเสนอแนะ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการคิดวิเคราะห์	13	10.10	10	10.53
ด้านการพัฒนาศักยภาพของคน	6	4.70	5	5.26
ด้านการดำเนินงานเชิงรุก	4	3.10	3	3.16
ด้านศิลปะการสื่อสารหัวใจ	2	1.60	2	2.11
รวม	129	100	95	100

สำหรับรายละเอียดของปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ซึ่งรวบรวมจากแบบสอบถาม
 ปลายเปิดที่กลุ่มตัวอย่างได้เสนอไว้ ดังรายละเอียดตารางที่ 28

ตารางที่ 28 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุข
 ในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
1. ปัจจัยการบริหาร	
1.1 ด้านกำลังคน	
1.1.1 ไม่มีการกำหนดสมรรถนะหลักการปฏิบัติงานใน หน่วยงานรวมทั้งไม่มีการวางแผนงานกำลังคน ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับปริมาณงาน	1.1.1 ควรมีการกำหนดสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานในหน่วยงานให้ชัดเจนรวมทั้งไม่มีการวางแผนกรอบอัตรากำลังบุคลากร ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับปริมาณงาน
1.1.2 ไม่มีการดำเนินการ เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะและการอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับสมรรถนะหลักอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม	1.1.2 ควรมีการประชุมอบรมทำความเข้าใจเพิ่มเติมเกี่ยวกับสมรรถนะหลักอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ

ตารางที่ 28 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุข
ในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น (ต่อ)

ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
<p>1.2 ด้านงบประมาณ</p> <p>1.2.1 ไม่มีงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนเพียงพอเหมาะสมตามความจำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน</p> <p>1.2.2 ไม่มีการวางแผนงบประมาณที่สอดคล้องกับการดำเนินงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน</p>	<p>1.2.1 ผู้บริหารควรตั้งงบประมาณแต่ละปีในการสนับสนุนสมรรถนะหลักให้เพียงพอเหมาะสมตามความจำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน</p> <p>1.2.2 ควรมีการจัดทำแผนงบประมาณเป็นประจำทุกปีและมีความสอดคล้องเหมาะสมกับการดำเนินงานตามสมรรถนะหลัก</p>
<p>1.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์</p> <p>1.3.1 ไม่มีการจัดสรร/สนับสนุนคู่มือ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ในศูนย์สุขภาพชุมชนของท่านมีความคล่องตัวและทันต่อการใช้งาน</p>	<p>1.3.1 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและสำนักงานสาธารณสุขอำเภอควรมีการจัดสรร/สนับสนุนคู่มือ ในการจัดทำสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนให้มีความเพียงพอและคล่องตัว ทันต่อการใช้งาน</p>
<p>2. กระบวนการบริหาร</p> <p>2.1 ด้านการวางแผน</p> <p>2.1.1 ผู้บริหารไม่ได้มีการประเมินผลสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนในการดำเนินงานตามแผนงาน วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้</p> <p>2.1.2 ผู้บริหารไม่ได้วิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อใช้ในการวางแผนสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน</p> <p>2.1.3 ไม่มีการกำหนดแผนงานพัฒนาสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขเป็นลายลักษณ์อักษร ชัดเจน</p>	<p>2.1.1 ผู้บริหารมีการประเมินผลสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนในการดำเนินงานตามแผนงาน วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้</p> <p>2.1.2 ผู้บริหารควรวิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อใช้ในการวางแผนสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน</p> <p>2.1.3 ควรมีการกำหนดแผนงานพัฒนาสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขเป็นลายลักษณ์อักษร ชัดเจน</p>

**ตารางที่ 28 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุข
ในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น (ต่อ)**

ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
2.2 ด้านการจัดการองค์การ	
2.2.1 ไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ชัดเจน	2.2.1 ควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ชัดเจน
2.2.2 ไม่ได้มีการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขที่กำหนดไว้ในโครงสร้างศูนย์สุขภาพชุมชน	2.2.2 ควรมีการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขที่กำหนดไว้ในโครงสร้างศูนย์สุขภาพชุมชน
2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล	
2.3.1 ไม่ได้รับการยกย่องชมเชยหรือได้รับรางวัลเมื่อปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลัก	2.3.1 ผู้บริหารควรยกย่องชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลัก เช่น ค่าตอบแทนการเยี่ยมบ้านเวชปฏิบัติ เงินค่าออกหน่วยบริการสร้างเสริมสุขภาพ ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน
2.3.2 ไม่ได้รับโอกาสและได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งที่สูงขึ้น เมื่อปฏิบัติตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน	2.3.2 ผู้บังคับบัญชาควรให้โอกาสสนับสนุนให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งที่สูงขึ้น เมื่อปฏิบัติตามสมรรถนะหลักประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือเมื่อครบกำหนดเลื่อนตำแหน่ง
2.4 ด้านการอำนวยความสะดวก	
2.4.1 ไม่มีการประสานงานด้านสมรรถนะหลักกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ภายในคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอและระดับจังหวัด	2.4.1 ควรมีการประสานงานด้านสมรรถนะหลักกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ภายในคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอและระดับจังหวัดเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันและสามารถนำไปปฏิบัติได้
2.4.2 ไม่ได้รับการชี้แจงและแจ้งวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขให้เข้าใจและชัดเจนจากผู้รับผิดชอบสมรรถนะหลักหรือผู้บังคับบัญชา	2.4.2 ควรมีการจัดประชุมรับการชี้แจงและแจ้งวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขให้เข้าใจและชัดเจนจากผู้รับผิดชอบสมรรถนะหลักหรือผู้บังคับบัญชา

ตารางที่ 28 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุข
ในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น (ต่อ)

ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
2.5 ด้านควบคุมกำกับ	
2.5.1 ไม่มีการควบคุมการเบิกจ่ายงบประมาณในการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขอย่างเป็นระบบ	2.5.1 ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบและควบคุมการเบิกจ่ายงบประมาณในการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
2.5.2 ไม่มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักอย่างสม่ำเสมอ	2.5.2 ผู้บังคับบัญชาควรมีการติดตามนิเทศและประเมินผลการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
3. สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น	
3.1 ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	
3.1.1 ไม่สามารถพัฒนาวิธีการทำงานและกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายและเป็นไปได้ยากเพื่อให้ได้ผลงานที่โดดเด่น	3.1.1 ควรให้ส่งเสริมให้นักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนได้มีการฝึกอบรมเพิ่มศักยภาพและพัฒนาสมรรถนะหลักในการทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ที่กำหนด
3.2 ด้านการบริการที่ดี	
3.2.1 ไม่คอยให้บริการข้อมูลข่าวสารความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานที่กำลังให้บริการอยู่ แม้ว่าผู้รับบริการจะไม่ได้ถามถึงหรือไม่ทราบมาก่อน	3.2.1 ควรให้บริการข้อมูลข่าวสารความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานที่กำลังให้บริการหรือแม้แต่สถานการณ์โรคที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบันและมีการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์รวมทั้งให้ดูศึกษาในเรื่องของการดูแลสุขภาพ
3.3 ด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ	
3.3.1 ไม่มีการสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศแห่งการพัฒนาความเชี่ยวชาญในองค์กร ด้วยการจัดสรรทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการพัฒนางานด้านสาธารณสุข	3.3.1 ควรมีการสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศแห่งการพัฒนาความรู้ในองค์กร ด้วยการจัดสรรทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการพัฒนางานด้านสาธารณสุข ตลอดจน มีการจัดอบรมการบริหารจัดการความรู้ในองค์กร หรือจัดการเรียนรู้ภายในองค์กร

ตารางที่ 28 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุข
ในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น (ต่อ)

ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
3.4 ด้านจริยธรรม	
3.4.1 -	3.4.1 ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ได้รับการอบรมในจรรยาบรรณของวิชาชีพของตนเอง เพื่อให้เกิดจิตสำนึกที่ดีและยึดมั่นในหลักการจรรยาบรรณของวิชาชีพ ไม่เบี่ยงเบนด้วยอคติหรือผลประโยชน์ส่วนตัว
3.5 ด้านความร่วมมือ	
3.5.1 ไม่สามารถทำงานที่ตนได้รับมอบหมายให้ประสบผลสำเร็จรวมทั้งไม่ได้รับการสนับสนุนการตัดสินใจในกลุ่มงานหรือองค์การ	3.5.1 ควรส่งเสริมให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์การและให้มีการแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มตลอดจนอภิปรายปัญหาต่างๆในการทำงาน เพื่อกระตุ้นให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในกลุ่มและเกิดการยอมรับนับถือภายในกลุ่มงานหรือองค์การ
3.6 ด้านการคิดวิเคราะห์	
3.6.1 ไม่สามารถกำหนดแผนงาน/ขั้นตอนการทำงานด้านสาธารณสุขจากการศึกษาวิเคราะห์ประเด็นปัญหาหลากหลายรูปแบบเพื่อเตรียมทางเลือกสำหรับการป้องกัน/แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น	3.6.1 ควรมีการอบรมฟื้นฟูความรู้และฝึกปฏิบัติในการกำหนดแผนงาน/ขั้นตอนการทำงานปัญหาทางด้านสาธารณสุขรวมทั้งการศึกษวิเคราะห์ประเด็นปัญหาหลากหลายรูปแบบเพื่อเตรียมทางเลือกสำหรับการป้องกัน/แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
3.7 ด้านการพัฒนาศักยภาพของคน	
3.7.1 ไม่สามารถให้คำแนะนำ ชี้แนะแหล่งข้อมูลและทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อใช้ในการพัฒนาของผู้อื่น	3.7.1 สามารถให้คำแนะนำ ชี้แนะแหล่งข้อมูลและทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อใช้ในการพัฒนาตนเองและองค์การ
3.7.2 ไม่สามารถสาธิตพร้อมทั้งอธิบายเหตุผลและให้การสนับสนุนหรือการช่วยเหลือในการฝึกปฏิบัติเพื่อให้ผู้อื่นปฏิบัติงาน/ปฏิบัติตนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น	3.7.2 สามารถสาธิตพร้อมทั้งอธิบายเหตุผลในการทำงานพร้อมทั้งให้การสนับสนุนหรือการช่วยเหลือในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ตารางที่ 28 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุข
ในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น (ต่อ)

ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
<p>3.8 ด้านการดำเนินงานเชิงรุก</p> <p>3.8.1 ไม่สามารถคาดการณ์ปัญหาและลงมือแก้ไขปัญหาสาธารณสุขล่วงหน้าเพื่อสร้างโอกาสหรือหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในระยะ 3 เดือนข้างหน้า</p>	<p>3.8.1 ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี หรือ 5 ปี เพื่อเป็นข้อมูลในการคาดการณ์ปัญหาและลงมือแก้ไขปัญหาสาธารณสุขล่วงหน้าเพื่อสร้างโอกาสหรือหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต</p>
<p>3.9 ด้านศิลปะการสื่อสารใจ</p> <p>3.9.1 ไม่มีศิลปะในการจูงใจเพื่อให้เกิดเครือข่ายและนำไปสู่การขยายผลทั้งทางตรงและทางอ้อม</p>	<p>3.9.1 ควรส่งเสริมให้นักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีมีศิลปะในพูดและการจูงใจเพื่อให้เกิดเครือข่ายนำไปสู่การขยายผลทั้งทางตรงและทางอ้อม</p>

2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน
จังหวัดขอนแก่น

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการสัมภาษณ์เจาะลึกปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ด้านปัจจัยการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน
จังหวัดขอนแก่น

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมด้านปัจจัยการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ให้มีประสิทธิภาพและ สอดคล้องกับผลการวิจัยนั้น “ผู้บริหารควรตั้งงบประมาณในการสนับสนุนรวมทั้งจัดทำแผนงบประมาณเป็นประจำทุกปีให้มีความสอดคล้องเพียงพอเหมาะสมตามความจำเป็นกับการดำเนินงานตามสมรรถนะหลัก ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนให้มีความเพียงพอและคล่องตัว ทันต่อการใช้งานตลอดจน การกำหนดสมรรถนะหลักในการ

ปฏิบัติงานในหน่วยงานให้ชัดเจนรวมทั้ง มีการวางแผนกรอบอัตราค่าจ้างบุคลากร ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับปริมาณงานอีกทั้ง ควรมีการประชุมอบรมทำความเข้าใจ เพิ่มเติมเกี่ยวกับสมรรถนะหลักอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะด้าน”

2.2 ด้านกระบวนการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมด้านกระบวนการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ให้มีประสิทธิภาพและ สอดคล้องกับผลการวิจัยนั้น “ผู้บริหารควรมีกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ชัดเจนและมีการกำหนดโครงสร้างการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนเพื่อให้ยึดถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน”

2.3 ด้านสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น เพื่อให้การปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพและ สอดคล้องกับผลการวิจัยนั้น “ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาควรให้การส่งเสริมสนับสนุนให้นักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน ได้มีการอบรมฟื้นฟูความรู้และฝึกปฏิบัติในการกำหนดแผนงาน/ขั้นตอนการทำงาน ปัญหาทางด้านสาธารณสุขรวมทั้งการศึกษาวเคราะห์ประเด็นปัญหาหลากหลายรูปแบบเพื่อเตรียมทางเลือกสำหรับการป้องกัน/แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การรวมทั้ง ควรมีการสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศแห่งการพัฒนาความรู้ในองค์การเกิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์การ ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนให้นักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีศิลปะ ในการพูดรวมทั้งการสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้เกิดเครือข่ายสุขภาพนำไปสู่การขยายผลทั้งทางตรงและทางอ้อม”

3. การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

จากสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ คือ คุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหาร มีผลต่อสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ซึ่งจากผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

3.1 คุณลักษณะส่วนบุคคล มีผลต่อสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานและการฝึกอบรมสมรรถนะ ไม่มีผลต่อสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

3.2 ปัจจัยการบริหารมีผลต่อสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

3.2.1 ปัจจัยด้านกำลังคนและปัจจัยด้านงบประมาณมีผลต่อสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐาน

3.2.2 ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ ไม่มีผลต่อสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

3.3 กระบวนการบริหาร มีผลต่อสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

3.3.1 ด้านการจัดองค์การ มีผลต่อสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐาน

3.3.2 ด้านการวางแผน ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการอำนวยความสะดวกการควบคุมกำกับ ไม่มีผลต่อสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

4. การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหาร มีผลต่อสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่น มีรายละเอียดดังนี้

4.1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

จากการศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ในด้าน เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน และการฝึกอบรมสมรรถนะ พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 54.70

อายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 50.70 อายุเฉลี่ย 38.28 ปี (S.D.= 7.88) อายุต่ำสุด 22 ปี อายุสูงสุด 56 ปี สถานภาพสมรส คู่ ร้อยละ 76.70 ระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 84.00 รายได้ 20,001-30,000 บาท ร้อยละ 52.00 ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 1-10 ปี ร้อยละ 70.70 เฉลี่ย 8.97 ปี (S.D.= 6.66) และการฝึกอบรมสมรรถนะ 1-5 ครั้ง ร้อยละ 45.30 เฉลี่ย 2.41 ปี (S.D.= 2.20)

4.2 ระดับปัจจัยการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุข ในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

เมื่อพิจารณาระดับปัจจัยการบริหารของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับปัจจัยการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.67 (S.D. = 0.56) สอดคล้องกับจากการศึกษาของวรรณดา กลิ่นแก้ว (2552) พบว่า ภาพรวมของปัจจัยการบริหารของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานคุ้มครองในผู้บริโภคดี้านสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.28 (S.D. = 0.61) เช่นเดียวกับการศึกษาของ โกวิท ธิเรณิรันดร์ (2552) พบว่า ภาพรวมของปัจจัยการบริหารในการสนับสนุนองค์การ ในการปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.09 (S.D. = 0.58) เช่นเดียวกับการศึกษาของ อุมารณ์ ขันไพโร (2550) พบว่า ภาพรวมปัจจัยการบริหารของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชนในการปฏิบัติงานสุศึกษา จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.39 (S.D. = 0.60) ซึ่งในการปฏิบัติงานสุศึกษาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชนต้องอาศัยปัจจัยการบริหารในการปฏิบัติงานอันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เช่นเดียวกับการศึกษาของอมรศักดิ์ โพธิ์อำ (2548) พบว่าการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ภาพรวมปัจจัยการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.61 (S.D. = 0.38) เช่นเดียวกับการศึกษาของวรพล คนใจบุญ (2548) พบว่า ภาพรวมปัจจัยการบริหารในการบริหารของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.64 (S.D. = 0.45) และเช่นเดียวกับการศึกษาของประจักษ์ บัวผัน และชัยยงค์ ขามรัตน์ (2547) พบว่า ภาพรวมการสนับสนุนปัจจัยทางการบริหารจากองค์กรอยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ย 3.64 (S.D. = 0.45) แตกต่างจากการศึกษาของสุทธิพร นามมา (2552) พบว่าภาพรวมการสนับสนุนองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อมาโดยแมลงของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.62 (S.D. = 0.46) เช่นเดียวกับการศึกษาของ ประจักษ์ บัวผัน (2551) พบว่า ภาพรวม

ปัจจัยการบริหารของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนที่ปฏิบัติงาน โครงการเมืองไทย แข็งแรง จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 3.68 (S.D. = 0.54) โดยกระบวนการบริหาร เป็นขั้นตอนสำคัญในการที่จะจัดการให้การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติงาน โครงการเมืองไทยแข็งแรงเช่นเดียวกับการศึกษาของ ธูากร เกษิต (2551) พบว่า ภาพรวมการสนับสนุนจากองค์กรในการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการบริการและบริหารการเงิน การคลังโดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ย 3.62 (S.D. = 0.51) และเช่นเดียวกับการศึกษาของวุฒิพงษ์ ภัคศิกุล (2549) พบว่า ภาพรวมของการสนับสนุนองค์กรในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของคณะกรรมการ องค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.69 (S.D. = 0.66) และ สอดคล้องกับภาพรวมการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าด้านปัจจัย การบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่น ให้ ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ คือ **“ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและกำหนดนโยบายการ ปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนให้เป็นลายลักษณ์ อักษร ชัดเจน ควรมีการกำหนดบทบาท หน้าที่ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน ให้ตรงตามตำแหน่งพร้อมทั้งฝึกอบรมพัฒนาความรู้ทักษะ และกำหนดผู้รับผิดชอบด้านแผนงาน โครงการอย่างชัดเจน ควรมีแผนการสำรวจด้านกำลังคนงบประมาณอีกทั้งควรได้รับนิเทศติดตาม และประเมินผลสมรรถนะหลัก โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหรือสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ เพิ่มขึ้นอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง”** และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าปัจจัยการบริหารที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ปัจจัยด้านกำลังคน โดยระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.74 (S.D. = 0.65) รองลงมาได้แก่ ปัจจัยด้านงบประมาณ ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.72 (S.D. = 0.62) ส่วนปัจจัยด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์โดยมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.55 (S.D. = 0.69) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 ปัจจัยด้านกำลังคน

ระดับความคิดเห็นปัจจัยการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขใน ศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ปัจจัยการบริหารด้านกำลังคนอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.74 (S.D. = 0.65) สอดคล้องกับการศึกษาของสุทธิพร นามมา (2552) พบว่าการสนับสนุนองค์กรด้าน บุคลากรในการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อมาโดยแมลงของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับสูงค่าเฉลี่ย 3.52 (S.D. = 0.51) เช่นเดียวกับการศึกษาของสุนทร กัณหาสุระ (2550) พบว่า การสนับสนุนจากองค์กรด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานของนักเทคนิค การแพทย์ในโรงพยาบาลของรัฐ ระดับจังหวัด เขตสาธารณสุขที่ 12 อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.88 (S.D.= 0.51) และเช่นเดียวกับการศึกษาของวุฒิพงษ์ ภัคศิกุล (2549) พบว่าการสนับสนุน

องค์การด้านบุคลากรในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสถียรของคณะกรรมการองค์การบริหาร ส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.52 (S.D. = 0.51) แตกต่างกับการศึกษา ของวรรณดา กลิ่นแก้ว (2552) พบว่าปัจจัยการบริหารด้านกำลังคนของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ การปฏิบัติงานคุ้มครองในผู้บริหารโรคด้านสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.35 (S.D. = 0.59) เช่นเดียวกับการศึกษาของโกวิท เรืองนิรันดร์ (2552) พบว่าการ สนับสนุนองค์การด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่องค์การบริหาร ส่วนตำบล จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.79 (S.D. = 0.75) เช่นเดียวกับการ ศึกษาของประดิษฐ์ สารรัตน์ (2551) พบว่า การสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการบริหาร พัสดของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดหนองคาย การสนับสนุนจาก องค์การด้านบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.31 (S.D.= 0.58) เช่นเดียวกับการศึกษาของ อุมารณ์ ขันนไพร (2550) พบว่า ปัจจัยการบริหารด้านกำลังคนในการสนับสนุนการปฏิบัติงาน สุขศึกษาในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.36 (S.D. = 0.85) เช่นเดียวกับการศึกษาของของพรพร ครองยุทธ (2549) พบว่า การสนับสนุนจากองค์การ ด้านบุคลากรในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ จังหวัด ขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.48 (S.D. = 0.73) เช่นเดียวกับการศึกษาของประจักษ์ บัวผัน และชัยขง ขามรัตน์ (2547) ที่พบว่า การสนับสนุนจากองค์กรด้านบุคลากรในการพัฒนา คุณภาพมาตรฐานในหน่วยบริการ ปทุมภูมิ จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.48 (S.D. = 0.73) เช่นเดียวกับการศึกษาของอมรศักดิ์ โพธิ์อำ (2548) พบว่า ปัจจัยการบริหารด้าน บุคลากรในการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัด พิษณุโลก อยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ย 3.61 (S.D. = 0.42) เช่นเดียวกับการศึกษาของสราวุฒิ คณะไชย (2548) พบว่า การสนับสนุนจากองค์การด้านบุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง กับการมี ส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพบริการของบุคลากร โรงพยาบาลสิรินธร จังหวัดขอนแก่น ค่าเฉลี่ย 3.48 (S.D. = 0.73) เช่นเดียวกับการศึกษานงนุช หลอมประ โคน (2546) การสนับสนุนจากองค์การ ด้านบุคลากรอยู่ในระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานตามการดำเนินกิจกรรม พัฒนาและรับรอง คุณภาพโรงพยาบาลของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดบุรีรัมย์ ค่าเฉลี่ย 3.48 (S.D. = 0.73) ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าปัจจัยการ บริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ จังหวัดขอนแก่น ด้านกำลังคน ในการบริหารสมรรถนะหลักให้ประสบผลสำเร็จ นักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ จังหวัด ขอนแก่น จะต้อง **“กำหนดสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานและวางแผนอัตรากำลังคนให้มีความ เหมาะสมและสอดคล้องกับปริมาณงาน อีกทั้งผู้บริหารจะต้องสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร**

จึงจะสามารถทำให้การปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มขึ้น”

4.2.2 ปัจจัยด้านงบประมาณ

ระดับความคิดเห็นปัจจัยการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ปัจจัยการบริหารด้านงบประมาณอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.72 (S.D. = 0.62) สอดคล้องกับการศึกษาของสุทธิพร นามมา (2552) พบว่าการสนับสนุนองค์การด้านงบประมาณในการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อมาโดยแมลงของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับสูงค่าเฉลี่ย 3.62 (S.D. = 0.57) เช่นเดียวกับการศึกษาของฐากร เกษิด (2551) พบว่าการสนับสนุนจากองค์การด้านงบประมาณในการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการบริการและบริหารการเงินการคลังโดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.54 (S.D. = 0.63) และเช่นเดียวกับการศึกษาของวุฒิพงษ์ ภัคศิกุล (2549) พบว่าการสนับสนุนองค์การด้านงบประมาณในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพเสพติคของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.50 (S.D. = 0.75) แตกต่างกับการศึกษาของวรรณลดา กลิ่นแก้ว (2552) พบว่าปัจจัยการบริหารด้านงบประมาณของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานคุ้มครองในผู้บริโภคนด้านสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.22 (S.D. = 0.63) เช่นเดียวกับการศึกษาของโกวิท เรืองนิรันดร์ (2552) พบว่าการสนับสนุนองค์การด้านงบประมาณในการปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.18 (S.D. = 0.58) เช่นเดียวกับการศึกษาของประดิษฐ์ สารรัตน์ (2551) พบว่า การสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการบริหารพัสดุของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดหนองคาย การสนับสนุนจากองค์การด้านงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.45 (S.D.= 0.52) เช่นเดียวกับการศึกษาของอุมภรณ์ ขันนัไพร (2550) พบว่า ปัจจัยการบริหารด้านงบประมาณในการสนับสนุนการปฏิบัติงานสุขศึกษาในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.15 (S.D. = 0.71) เช่นเดียวกับการศึกษาของสุนทร กัณหาสุระ (2550) พบว่า การสนับสนุนจากองค์การด้านงบประมาณในการปฏิบัติงานของนักเทคนิคการแพทย์ในโรงพยาบาลของรัฐ ระดับจังหวัด เขตสาธารณสุขที่ 12 อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.31 (S.D.= 0.68) เช่นเดียวกับการศึกษาของเพชรพร ครองยุทธ (2549) พบว่า การสนับสนุนจากองค์การด้านงบประมาณในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.40 (S.D.= 0.77) เช่นเดียวกับการศึกษาของอมรศักดิ์ โปธิ์อำ (2548) พบว่า ปัจจัยการบริหารด้านงบประมาณในการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ

ชุมชน จังหวัดพิษณุโลกอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.55 (S.D. = 0.45) เช่นเดียวกับการศึกษาของสราวุฒิ คณะไชย (2548) พบว่า การสนับสนุนจากองค์การด้านงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพบริการของบุคลากรโรงพยาบาลสิรินธร จังหวัดขอนแก่น ค่าเฉลี่ย 3.81 (S.D.= 0.71) และเช่นเดียวกับการศึกษาของประจักษ์ บัวผัน และชัยยง ขามรัตน์ (2547) พบว่า การสนับสนุนจากองค์กรด้านงบประมาณในการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานในหน่วยบริการปฐมภูมิ จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.81 (S.D.= 0.71) ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าปัจจัยการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ จังหวัดขอนแก่นด้านงบประมาณในการบริหารสมรรถนะหลักให้ประสบความสำเร็จ จะต้อง มี **“การวางแผนและจัดสรรงบประมาณ สอดให้สอดคล้องและเหมาะสม เพียงพอกับการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลัก โดยต้องคำนึงถึงสภาพปัญหาขององค์กรและที่สำคัญบุคลากรทุกคนในองค์กรต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนและสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาสมรรถนะหลักของหน่วยงาน”**

4.2.3 ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์

ระดับความคิดเห็นปัจจัยการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ปัจจัยการบริหารด้านวัสดุอุปกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.55 (S.D. = 0.69) สอดคล้องการศึกษาของวรรณลดา กลิ่นแก้ว (2552) พบว่าปัจจัยการบริหารด้านวัสดุอุปกรณ์ของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานคุ้มครองในผู้บริหารโรคด้านสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.27 (S.D. = 0.61) เช่นเดียวกับการศึกษาของโกวิท เรืองนิรันดร์ (2552) พบว่าการสนับสนุนองค์กรด้านวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.02 (S.D. = 0.70) เช่นเดียวกับการศึกษาของประดิษฐ์ สารรัตน์ (2551) พบว่า การสนับสนุนจากองค์กรด้านวัสดุอุปกรณ์มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานการบริหารพัสดุของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดหนองคาย ค่าเฉลี่ย 3.45 (S.D.= 0.57) เช่นเดียวกับการศึกษาของอุมภรณ์ ขันนไพร (2550) พบว่า ปัจจัยการบริหารด้านวัสดุอุปกรณ์ในการสนับสนุนการปฏิบัติงานสุขศึกษาในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.45 (S.D. = 0.66) เช่นเดียวกับการศึกษาของ พชรพร ครอบงุม (2549) พบว่า การสนับสนุนจากองค์กรด้านวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.49 (S.D.= 7.80) เช่นเดียวกับการศึกษาของอมรศักดิ์ โพธิ์อำ (2548) พบว่า ปัจจัยการบริหารด้านวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ

ชุมชน จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ย 3.66 (S.D. = 0.50) และเช่นเดียวกับการศึกษาของประจักษ์ บัวผัน และชัยขง ขามรัตน์ (2547) พบว่า การสนับสนุนจากองค์กรด้านวัสดุอุปกรณ์ในการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานในหน่วยบริการปฐมภูมิ จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง แตกต่างจากการศึกษาของสุทธิพร นามมา (2552) พบว่าการสนับสนุนองค์การด้านวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อมาโดยแมลงของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับสูงค่าเฉลี่ย 3.57 (S.D. = 0.63) เช่นเดียวกับการศึกษาของฐากร เกษิต (2551) พบว่า การสนับสนุนจากองค์การด้านวัสดุอุปกรณ์ ในการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการบริการและบริหารการเงินการคลังโดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.69 (S.D.=0.56) และเช่นเดียวกับการศึกษาของวุฒิพงษ์ ภัคคิภู (2549) พบว่า การสนับสนุนองค์การด้านวัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติคของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.55 (S.D.=0.86) ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าปัจจัยการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพจังหวัดขอนแก่นด้านวัสดุอุปกรณ์ในการบริหารสมรรถนะหลักให้ประสบผลสำเร็จ นั้นนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ จังหวัดขอนแก่น “จะต้องมีการสำรวจความต้องการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการสนับสนุนสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานและมีการวางแผนในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการสนับสนุนสมรรถนะหลักให้ตรงกับความต้องการเช่นคู่มือจัดทำสมรรถนะหลักตลอดจนได้รับการฝึกอบรมเพิ่มความรู้ทักษะการใช้วัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติงานตามสมรรถนะ”

4.3 ระดับกระบวนการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

เมื่อพิจารณาระดับกระบวนการบริหารของกลุ่มตัวอย่างพบว่าในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับกระบวนการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.57 (S.D. = 0.62) สอดคล้องกับการศึกษาของวรรณลดา กลิ่นแก้ว (2552) พบว่า ภาพรวมของกระบวนการบริหารของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานคุ้มครองในผู้บริโภคร้านสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.51 (S.D. = 0.512) เช่นเดียวกับการศึกษาของ อูมาภรณ์ ขันนัไพร (2550) พบว่า ภาพรวมกระบวนการบริหารของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชนในการปฏิบัติงานสุขศึกษา จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.52 (S.D. = 0.67) เช่นเดียวกับการศึกษา

ของ อมรศักดิ์ โพธิ์อำ (2548) การปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ด้านกระบวนการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.54 (S.D. = 0.55) และเช่นเดียวกับการศึกษาของ วรพล คนใจบุญ (2548) พบว่า ภาพรวมกระบวนการบริหารในการบริหารของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.64 (S.D. = 0.45) แตกต่างจากการศึกษาของ ชีระวัฒน์ วีระพันธ์ (2552) พบว่า ภาพรวมของกระบวนการบริหารในการปฏิบัติงานบริหารของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน เขตพัฒนาสาธารณสุขที่ 2 จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.52 (S.D. = 0.46) เช่นเดียวกับการศึกษาของ ประจักษ์ บัวผัน (2551) พบว่า ภาพรวมกระบวนการบริหารของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนที่ปฏิบัติงาน โครงการเมืองไทยแข็งแรง จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับมาก โดยกระบวนการบริหารเป็นขั้นตอนสำคัญในการที่จะจัดการให้การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โครงการเมืองไทยแข็งแรง ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ภาพรวมกระบวนการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ควร มีกระบวนการบริหาร คือ “ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและกำหนดแผนงานพัฒนาสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนให้สอดคล้องกับนโยบายและปัญหาของชุมชนในการวางแผนต้องใช้แบบการมีส่วนร่วมตลอดจนควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนให้เป็นผังโครงสร้างชัดเจนตรงตามความรู้ความสามารถของตำแหน่ง และผู้บังคับบัญชาควรให้โอกาสสนับสนุนให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งเมื่อปฏิบัติตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนและได้รับคำแนะนำชี้แนะ ยกย่องชมเชยหรือได้รับรางวัลเมื่อปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน นอกจากนี้แล้วจะต้องมีการมีประสานงานด้านสมรรถนะหลักกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆภายในคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอและระดับจังหวัด ตลอดจนติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักอย่างสม่ำเสมอพร้อมทั้งสรุปผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรคและข้อขัดข้องในการดำเนินงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนต่อผู้บังคับบัญชาอย่างต่อเนื่อง”

4.3.1 ด้านการวางแผน

ระดับการปฏิบัติกระบวนการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น กระบวนการบริหารด้านการวางแผน อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.59 (S.D. = 0.67) สอดคล้องกับการศึกษาของ โกวิท เรืองนิรันดร์ (2552) พบว่า การวางแผน ด้านงบประมาณและด้านวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานด้านการบริหารของเจ้าหน้าที่

องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.18 (S.D. = 0.58), 3.02 (S.D. = 0.70) ตามลำดับ เช่นเดียวกับการศึกษาของ อัสพร วงษ์ศิริ (2552) พบว่า กระบวนการบริหารด้านการวางแผนในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.31 (S.D. = 0.63), 3.14 (S.D. = 0.65) ตามลำดับ เช่นเดียวกับการศึกษาของ คาวรุ่ง คอนสมจิตร (2551) พบว่า การวางแผน ด้านงบประมาณและด้านวัสดุอุปกรณ์ ในการสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.26 (S.D. = 0.60), 3.09 (S.D. = 0.63) ตามลำดับ เช่นเดียวกับการศึกษาของรติ บุญมาก (2551) พบว่า การวางแผน ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ในการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการบริการภาครัฐของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดหนองบัวลำภู อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.43 (S.D. = 0.63), 3.46 (S.D. = 0.61) ตามลำดับ เช่นเดียวกับการศึกษาของประดิษฐ์ สารรัตน์ (2551) พบว่า การวางแผน ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ในการปฏิบัติงานบริหารพัสดุของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.43 (S.D. = 0.52), 3.45 (S.D. = 0.57) ตามลำดับ เช่นเดียวกับการศึกษาของ อุมภรณ์ ขนนไพโร (2550) พบว่า การวางแผน ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ในการปฏิบัติงานสุขศึกษาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.64 (S.D. = 0.81) เช่นเดียวกับการศึกษาของ พชรพร ครองยุทธ (2549) พบว่า การวางแผน ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.40 (S.D. = 0.77), 3.49 (S.D. = 0.78) ตามลำดับ เช่นเดียวกับการศึกษาของอมรศักดิ์ โพธิ์อำ (2548) พบว่า ด้านการวางแผนการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.51 (S.D. = 0.60) แตกต่างจากการศึกษาของวรรณลดา กลิ่นแก้ว (2552) พบว่า ด้านการวางแผนของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานคุ้มครองในผู้บริโภคดี้านสาธารณสุข จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.70 (S.D. = 0.55) เช่นกับการศึกษาของ ธีระวัฒน์ วีระพันธ์ (2552) พบว่า ด้านการวางแผนในการปฏิบัติงานบริหารของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน เขตพัฒนาสาธารณสุขที่ 2 จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.50 (S.D. = 0.66) เช่นเดียวกับการศึกษาของ สิทธิพร นามมา (2552) พบว่า การวางแผน ด้านงบประมาณและด้านวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ นำโดยแมลงของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.61 (S.D. = 0.57), 3.57 (S.D. = 0.63) ตามลำดับ เช่นเดียวกับการศึกษาของ ธาตุร เกษิต (2551) พบว่า การวางแผน ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ในการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการบริการและการบริหารการเงินการคลังโดย

ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง ของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.54 (S.D. = 0.63), 3.69 (S.D. = 0.56) ตามลำดับ และเช่นเดียวกับการศึกษาของ วรพล คนใจบุญ (2548) พบว่า การวางแผน ในการบริหารของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.87 (S.D. = 0.50) ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าด้านกระบวนการบริหารด้านการวางแผน สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ จังหวัดขอนแก่น ให้ประสบผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพควรมีกระบวนการบริหารในการวางแผน คือ **“ควรมีการกำหนดแผนงานพัฒนาสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน วิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อประกอบการวางแผนงานสมรรถนะหลักให้สอดคล้องกับนโยบายและปัญหาของชุมชนตลอดจนสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหรือสำนักงานสาธารณสุขอำเภอควรมีเทคนิคติดตามและประเมินผลการดำเนินงานสมรรถนะหลักเพิ่มขึ้นอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง”**

4.3.2 ด้านการจัดองค์การ

ระดับการปฏิบัติกระบวนการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น กระบวนการบริหารด้านการจัดองค์การ อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.68 (S.D. = 0.72) สอดคล้องกับการศึกษาของประจักษ์ บัวผัน (2551) พบว่า ด้านการจัดองค์การของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนที่ปฏิบัติงาน โครงการเมืองไทยแข็งแรง จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับมาก 3.54 (S.D. = 0.67) เช่นเดียวกับการศึกษาของวรพล คนใจบุญ (2548) พบว่า การจัดองค์การ ในการบริหารของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.78 (S.D. = 0.62) แตกต่างจากการศึกษาของวรรณดา กลิ่นแก้ว (2552) พบว่า การจัดองค์การของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานคุ้มครองในผู้บริหารด้านสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.65 (S.D. = 0.59) เช่นเดียวกับการศึกษาของ ชีระวัฒน์ วีระพันธ์ (2552) พบว่า ด้านการจัดองค์การ ในการปฏิบัติงานบริหารของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน เขตพัฒนาสาธารณสุขที่ 2 จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.48 (S.D. = 0.56) เช่นเดียวกับการศึกษาของ อูมาภรณ์ ชนนไพโร (2550) พบว่า ด้านการจัดองค์การ ในการปฏิบัติงานสุขศึกษาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.54 (S.D. = 1.04) และเช่นเดียวกับการศึกษาของ อมรศักดิ์ โพธิ์อ่ำ (2548) พบว่า ด้านการจัดองค์การ ในการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.61 (S.D. = 0.61) ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมด้านกระบวนการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน

จังหวัดขอนแก่น ควรมีกระบวนการบริหารด้านการจัดองค์การ คือ “จะต้องมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ความรับผิดชอบตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ชัดเจน เหมาะสมทั้งปริมาณงานและความรู้ความสามารถของตนตลอดจนจัดทำผังโครงสร้างสายการบังคับบัญชาแสดงสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน”

4.3.3 ด้านการบริหารงานบุคคล

ระดับการปฏิบัติกระบวนการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น กระบวนการบริหารด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.47 (S.D. = 0.73) สอดคล้องกับการศึกษาของ วรณลดา กลิ่นแก้ว (2552) พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคล ของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานคุ้มครองในผู้บริโภคด้านสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.15 (S.D. = 0.71) เช่นเดียวกับการศึกษาของโกวิท ธิเรณินันต์ (2552) พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคลในการปฏิบัติงานด้านการบริหารของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.79 (S.D. = 0.75) เช่นเดียวกับการศึกษาของอัปสร วงษ์ศิริ (2552) พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคลในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.22 (S.D. = 0.66) เช่นเดียวกับการศึกษาของ ดาวรุ่ง คอนสมจิตร (2551) พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคล ในการสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.20 (S.D. = 0.59) เช่นเดียวกับการศึกษาของ ธาตุ เกษิต (2551) พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคล ในการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการบริการและการบริหารการเงินการคลัง โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง ของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.44 (S.D. = 0.60) เช่นเดียวกับการศึกษาของ รติ บุญมาก (2551) พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคล ในการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการบริการภาครัฐของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดหนองบัวลำภู อยู่ในระดับปานกลาง 3.39 (S.D. = 0.72) เช่นเดียวกับการศึกษาของ คุณากร สุวรรณพันธ์ (2550) พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคลในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการสาธารณสุขระดับตำบล ในจังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.28 (S.D. = 0.58) เช่นเดียวกับการศึกษาของ อุมารณณ์ ขันนัไพร (2550) พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคลในการปฏิบัติงานสุขศึกษาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.48 (S.D. = 0.70) เช่นเดียวกับการศึกษาของ พชรพร กรองยุทธ (2549) พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคล ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.48 (S.D.

= 0.63) เช่นเดียวกับการศึกษาของอมรศักดิ์ โพธิ์อำ (2548) พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคล ในการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานที่ศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.59 (S.D. = 0.58) เช่นเดียวกับการศึกษาของ วรพล คนใจบุญ (2548) พบว่า การบริหารงานบุคคล ในการบริหารของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.18 (S.D. = 0.60) แตกต่างจากการศึกษาของสิทธิพร นามมา (2552) พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคล ในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดต่อมาโดยแมลงของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.52 (S.D. = 0.51) ประจักษ์ บัวผัน (2551) พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนที่ปฏิบัติงาน โครงการเมืองไทยแข็งแรง จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับมาก 3.56 (S.D. = 0.77) ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าทางกระบวนการบริหารด้านการบริหารงานบุคคล การที่จะทำให้สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ควรมีกระบวนการบริหารงานบุคคลในหน่วยงาน คือ นักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่นต้อง “ผู้บังคับบัญชาควรให้โอกาสสนับสนุนให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งที่สูงขึ้นและยกย่องชมเชยเมื่อปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักประสบความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรหรือต่องานที่ได้รับมอบหมายในศูนย์สุขภาพชุมชน ตลอดจนมีการสร้างขวัญกำลังใจโดยการได้รับรางวัล/สิ่งตอบแทน เช่น การนำผลการปฏิบัติงานเพื่อใช้ในการพิจารณาความดีความชอบในการเลื่อนระดับที่สูงขึ้น”

4.3.4 ด้านการอำนวยความสะดวก

ระดับการปฏิบัติกระบวนการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น กระบวนการบริหารด้านการอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.57 (S.D. = 0.72) สอดคล้องกับการศึกษาของ วรณลดา กลิ่นแก้ว (2552) พบว่า ด้านการอำนวยความสะดวก ของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานคุ้มครองในผู้บริโภคนด้านสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.50 (S.D. = 0.59) อุมาภรณ์ ขนนันไพโร (2550) พบว่า ด้านการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานสุขศึกษาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.34 (S.D. = 0.64) เช่นเดียวกับการศึกษาของอมรศักดิ์ โพธิ์อำ (2548) พบว่า ด้านการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานที่ศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.51 (S.D. = 0.55) เช่นเดียวกับการศึกษาของวรพล คนใจบุญ (2548) พบว่า การอำนวยความสะดวก ในการบริหารของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.63 (S.D. = 0.52) แตกต่างจากการศึกษาของประจักษ์ บัวผัน (2551)

พบว่า ด้านการอำนวยความสะดวก ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนที่ปฏิบัติงาน โครงการ เมืองไทยแข็งแรง จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับมาก 3.56 (S.D. = 0.68) ซึ่งสอดคล้องกับการ สัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าทางกระบวนการบริหารด้านการ อำนวยความสะดวก การที่จะทำให้สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพนั้น “ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาควรจะต้อง **ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุข ตลอดจนประสานและสนับสนุน/อำนวยความสะดวกให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานตาม สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น**”

4.3.5 ด้านการควบคุมกำกับ

มีระดับการปฏิบัติกระบวนการบริหารสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุข ในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น กระบวนการบริหารด้านการควบคุมกำกับ อยู่ในระดับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.56 (S.D. = 0.75) สอดคล้องกับการศึกษาของวรรณดา กลิ่นแก้ว (2552) พบว่า ด้านการควบคุมกำกับของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานคุ้มครองในผู้บริหารโรคด้าน สาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.52 (S.D. = 0.56) อุมารณ์ ขันนัไพร (2550) พบว่า ด้านการควบคุมกำกับในการปฏิบัติงานสุขศึกษาของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.34 (S.D. = 0.84) เช่นเดียวกับการศึกษาของ อมรศักดิ์ โพธิ์อ่ำ (2548) การปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ด้านการควบคุมกำกับอยู่ ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.50 (S.D. = 0.61) แตกต่างจากการศึกษาของประจักษ์ บัวผัน (2551) พบว่า ด้านการควบคุมกำกับของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนที่ปฏิบัติงาน โครงการ เมืองไทยแข็งแรง จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับมาก 3.52 (S.D. = 0.66) วรพล คนใจบุญ (2548) พบว่า ด้านการควบคุมกำกับในการบริหารของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.75 (S.D. = 0.46) ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์แบบ เจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าทางกระบวนการบริหารด้านการควบคุมกำกับ การที่ จะทำให้สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพนั้น “ควรมีกระบวนการในการควบคุมกำกับคือต้องมีการ **ควบคุมการเบิกจ่ายงบประมาณในการปฏิบัติงานตามสมรรถนะจัดเก็บข้อมูลและบันทึกรายงาน ตามสมรรถนะหลักอย่างเป็นระบบ สามารถตรวจสอบได้ตลอดจนมีการสรุปและประเมินผล สมรรถนะหลักตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน**”

4.4 ระดับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

เมื่อพิจารณาระดับสมรรถนะหลักของกลุ่มตัวอย่างพบว่าในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับสมรรถนะหลัก ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น มีระดับสมรรถนะหลักอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.86 (S.D. = 0.55) สอดคล้องกับการศึกษาของพิสมัย พวงคำ (2551) พบว่าภาพรวมสมรรถนะของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยขอนแก่น อยู่ในระดับสูง เช่นเดียวกับการศึกษาของปรัชญา แก้วพัฒน์ (2551) พบว่าภาพรวมปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าสถานอนามัยจังหวัดสระแก้วอยู่ในระดับสูง เช่นเดียวกับการศึกษาของจิตรา ปราชญ์นิวัฒน์ (2549) พบว่าภาพรวมสมรรถนะของสาธารณสุขอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ในระดับสูงซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพนั้นควรจะ **“กระตือรือร้นปรับปรุงพัฒนาในการทำงานและกำหนดมาตรฐานหรือเป้าหมายในการทำงาน สร้างนวัตกรรมหรือพัฒนาวิธีการทำงาน เพื่อให้ได้ผลงานที่โดดเด่นรวมทั้งติดตามประเมินผลงานของตน เต็มใจให้บริการข้อมูลข่าวสารของการให้บริการ แก่ผู้รับบริการตามจรรยาวิชาชีพ ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศแห่งการพัฒนาความรู้ในองค์กรจนเกิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้เกิดเครือข่ายในการทำงานพร้อมทั้งสามารถคาดการณ์หรือลงมือกระทำการล่วงหน้าเพื่อสร้างโอกาสและหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในหน่วยงานในอนาคตได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน”** และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สมรรถนะหลักที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านจริยธรรม โดยมีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 4.04 (S.D. = 0.66) รองลงมาได้แก่ ด้านความร่วมมือร่วมใจ มีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.96 (S.D. = 0.70) ด้านการบริการที่ดี มีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.92 (S.D. = 0.76) ด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ มีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.87 (S.D. = 0.61) ด้านการพัฒนาศักยภาพคนมีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.81 (S.D. = 0.69) ด้านการดำเนินงานเชิงรุกมีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.81 (S.D. = 0.63) ด้านศิลปะการสื่อสารจูงใจมีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.77 (S.D. = 0.67) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์มีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.76 (S.D. = 0.64) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการคิดวิเคราะห์ โดยมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.75 (S.D. = 0.61) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.4.1 ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์

ระดับการปฏิบัติสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น สมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.76 (S.D. = 0.64) สอดคล้องกับการศึกษาของปรัชญา แก้วพัฒน์ (2551) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าสถานอนามัยจังหวัดสระแก้ว ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ คือ อายุราชการ และชีวิตความเป็นอยู่ส่วนบุคคล (AOR = 2.50, 2.57 p-value = 0.04, 0.02) ตามลำดับเช่นเดียวกับการศึกษาของพิสมัย พวงคำ (2551) พบว่า สมรรถนะด้านการทำงานให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่าคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมในการทำงานให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยขอนแก่น อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือรับผิดชอบต่องานในหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันเวลาที่กำหนด ความขยันอดทนและเอาใจใส่ในงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบสามารถทำงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรมีความคิดสร้างสรรค์และปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานใหม่เพื่อให้ได้ผลงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้มีความละเอียดรอบคอบ ความถูกต้องของงานเพื่อให้งานมีคุณภาพ สามารถพัฒนาวิธีการทำงานเพื่อให้ได้มาตรฐานและผลงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นมีการติดตามประเมินผลการทำงานเป็นระยะเพื่อทราบปัญหาและนำมาปรับปรุงแก้ไขมีความเสียสละเวลาและทุ่มเทเวลาให้กับงานและองค์กร เช่นเดียวกับการศึกษาของจิตรา ปราชญ์นิวัฒน์ (2549) พบว่า สมรรถนะด้านการทำงานให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ของสาธารณสุขอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในระดับมากที่สุด ควรมีลักษณะดังนี้ สามารถทำงานในหน้าที่เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรติดตามประเมินผลการทำานเป็นระยะเพื่อทราบปัญหาและนำมาปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ขาดรับผิดชอบต่องานในหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันเวลาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ประสบผลสำเร็จ *“ควรมีความพยายาม กระตือรือร้น ปรับปรุงพัฒนาในการทำงานและสามารถกำหนดมาตรฐานหรือเป้าหมายในการทำงานรวมทั้งติดตามผลงานประเมินผลงานของตนรวมทั้งการสร้างนวัตกรรมหรือพัฒนาวิธีการทำงานตลอดจนกำหนดเป้าหมายที่ทำท้ายและเป็นไปได้ยาก เพื่อให้ได้ผลงานที่โดดเด่น”*

4.4.2 ด้านการบริการที่ดี

ระดับการปฏิบัติสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น สมรรถนะหลักด้านการบริการที่ดี อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.92 (S.D. = 0.76) สอดคล้องกับการศึกษาของปรัชญา แก้วพัฒน์ (2551) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะที่พึง

ประสงค์หัวหน้าสถานีนามัยจังหวัดสระแก้ว ด้านการบริการที่ดี คือ อายุราชการ การได้รับการอบรมหลักสูตรผู้บริหารระดับต้น ลักษณะงาน ความสำเร็จในการทำงาน นโยบายและการบริหาร และความมั่นคงในการปฏิบัติงาน (AOR = 14.28, 6.85, 3.77, 5.79, 12.40, 5.0 p-value = 0.001, 0.01, 0.03, 0.02, 0.006, 0.02 ตามลำดับ) เช่นเดียวกับการศึกษาของพิสมัย พวงคำ (2551) พบว่าสมรรถนะด้านการมุ่งเน้นการให้บริการกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่าคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมด้านการมุ่งเน้นการให้บริการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยขอนแก่นอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องชัดเจนและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ตามที่ผู้รับบริการต้องการข้มเข้มแจ่มใส สร้างความประทับใจและความพึงพอใจให้ผู้รับบริการมีความตระหนักมุ่งมั่นเต็มใจในการให้บริการ กำหนดเป้าหมายและแนวทางปฏิบัติงานสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ การให้บริการแบบโปร่งใส ตรวจสอบได้ ผู้รับบริการจะต้องได้รับการที่เท่าเทียมกันเน้นคุณภาพการบริการที่ฉับพลันรวดเร็วและทันเวลา แตกต่างจากการศึกษาของศศิวิมล ทองทั่ว (2548) พบว่า ระดับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของเภสัชกร โรงพยาบาลชุมชน เขตการสาธารณสุข 6 ด้านการให้บริการเภสัชสนเทศและให้คำปรึกษาด้านยา ส่วนใหญ่ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย = 3.44 (S.D. = .60) ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าสมรรถนะหลักด้านการบริการที่ดี ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จะประสบผลสำเร็จได้นั้น ควรมีแนวทาง คือ “จะต้องมีความเต็มใจให้บริการที่เป็นมิตร กิริยานุ่มนวลข้มเข้มแจ่มใส สุภาพกระตือรือร้นและเต็มใจต้อนรับและสามารถให้บริการข้อมูลข่าวสารของการบริการที่ถูกต้อง ชัดเจนแก่ผู้รับบริการตลอดจนเต็มใจช่วยเหลือรับเป็นธุระแก้ไขปัญหาหรือหาแนวทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นแก่ผู้รับบริการอย่างรวดเร็วไม่บายเบี่ยง”

4.4.3 ด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ

ระดับการปฏิบัติสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น สมรรถนะหลักด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.87 (S.D. = 0.61) สอดคล้องกับการศึกษาของปรีชญา แก้วพัฒน์ (2551) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะที่พึงประสงค์หัวหน้าสถานีนามัยจังหวัดสระแก้ว ด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ คือ การดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน และชีวิตความเป็นอยู่ส่วนบุคคล (AOR = 3, 03, 2.34, p-value = 0, 03, 0.04 ตามลำดับ) ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมสมรรถนะหลักด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ให้ประสบผลสำเร็จ ควรมีแนวทาง คือ “ผู้บริหารหรือหน่วยงานควรสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศแห่งการพัฒนาความรู้ในองค์กรไม่ว่าจะ

เป็นวัสดุทรัพยากรต่าง ๆ เช่น เทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในงานสาธารณสุขและงานที่เกี่ยวข้องหรืออาจมีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันของคน”

4.4.4 ด้านจริยธรรม

ระดับการปฏิบัติสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น สมรรถนะหลักด้านจริยธรรม อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 4.04 (S.D. = 0.66) สอดคล้องกับการศึกษาของปรัชญา แก้วพัฒน์ (2551) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะที่พึงประสงค์หัวหน้าสถานีอนามัยจังหวัดสระแก้ว ด้านจริยธรรม คือ อยุธยาธิการ ความสำเร็จในการทำงาน การได้รับการยอมรับนับถือ นโยบายและการบริหารและชีวิตความเป็นอยู่ส่วนบุคคล (AOR = 3.13, 5.99, 12.5, 4.66 p-value = 0.04, 0.04, 0.02, 0.04, 0.009 ตามลำดับ) เช่นเดียวกับการศึกษาของพิสมัย พวงคำ (2551) พบว่า สมรรถนะด้านคุณธรรมและจริยธรรมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่าคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยขอนแก่นอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปน้อยคือมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนปฏิบัติงานอยู่บนพื้นฐานจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด รักษาสิ่งจะ เชื่อถือได้ ไม่เบี่ยงเบนด้วยอคติหรือประโยชน์ส่วนตนเคารพในความเป็นคนที่มีคุณค่า เคารพในความคิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น การครองตนเป็นคนดี มีคุณธรรมปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ นิติธรรม คุณธรรม โปร่งใส ความมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ อุทิศเวลาให้กับราชการ มีอุดมการณ์และยึดผลประโยชน์ของผู้รับบริการเป็นหลักเช่นเดียวกับการศึกษาของจิตรา ปราชญ์นิวัฒน์ (2549) พบว่า สมรรถนะของสาธารณสุขอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด คือ รับผิดชอบในผลการกระทำและตัดสินใจของตนเองปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ได้แก่ นิติธรรม คุณธรรม โปร่งใส ความมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ, ซื่อสัตย์ สุจริตไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักความถูกต้อง, รักษาสิ่งจะ เชื่อถือได้ ไม่บิดเบือนอ้างข้อยกเว้นให้ตนเองและมีอุดมการณ์โดยยึดผลประโยชน์ของประชาชน เช่นเดียวกับการศึกษาของศศิวิมล ทองพั้ว (2548) สมรรถนะในการปฏิบัติงานของเภสัชกรด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพอยู่ในระดับสูงด้วย ค่าเฉลี่ย 4.30 (S.D. = .48) เช่นเดียวกับการศึกษาของศุภวรรณ เสาพานนท์ (2548) พบว่าสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานทันตแพทย์ในโรงพยาบาลชุมชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือสมรรถนะด้านจริยธรรมและจรรยาวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าสมรรถนะหลักด้านจริยธรรม ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ให้ประสบผลสำเร็จ ควรมีแนวทาง

คือ “ต้องยึดมั่นในหลักการและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส ซื่อสัตย์ สุจริตต่อตนเองและผู้อื่นอุทิศตน ผดุงความยุติธรรมเพื่อประโยชน์และชื่อเสียงของประเทศ”

4.4.5 ด้านความร่วมมือร่วมใจ

ระดับการปฏิบัติสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น สมรรถนะหลักด้านความร่วมมือร่วมใจ อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.96 (S.D. = 0.70) สอดคล้องกับการศึกษาของปรีชญา แก้วพัฒน์ (2551) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะที่พึงประสงค์หัวหน้าสถานอนามัยจังหวัดสระแก้ว ด้านความร่วมมือร่วมใจ คือ อายุราชการ ความสำเร็จในการทำงาน การได้รับการยอมรับนับถือ นโยบายและการบริหาร และชีวิตความเป็นอยู่ส่วนบุคคล (AOR = 6.12, 5.36, 7.14, 4.89, 4.22 p-value = 0.002, 0.05, 0.05, 0.04, 0.02) ตามลำดับเช่นเดียวกับการศึกษาของพิสมัย พวงคำ (2551) พบว่า สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่าคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมด้านการทำงานเป็นทีมของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยขอนแก่นอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ การกำหนดเป้าหมายที่แน่นอน เพื่อให้งานสำเร็จตามที่หน่วยงานต้องการ การมีส่วนร่วมในทีมจะสามารถปฏิบัติงานแทนกันได้ ส่งเสริมให้เกิดความรักและสามัคคีในองค์กร การแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน ความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น เช่นเดียวกับการศึกษาของจิตรา ปราชญ์นิวัฒน์ (2549) พบว่า สมรรถนะของสาธารณสุขอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมากที่สุด ดังนี้ สร้างความเชื่อถือและสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชาและทีมงาน และส่งเสริมให้เกิดความรักสามัคคีในทีม เช่นเดียวกับการศึกษาของศศิวิมล ทองพั้ว (2548) พบว่า สมรรถนะในการปฏิบัติงานของเภสัชกรด้านทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับสูงด้วย ค่าเฉลี่ย 3.84 (S.D. = .51) และเช่นเดียวกับการศึกษาของเขาวมาลัย หุ่นนิวัฒน์ (2545) พบว่าขีดความสามารถหลักของนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานมากที่สุดคือด้านการทำงานเป็นทีมและด้านภาวะผู้นำ ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า สมรรถนะหลักด้านความร่วมมือร่วมใจ ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ให้ประสบผลสำเร็จ ควรมีแนวทาง คือ “ส่งเสริมให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กรหรืออภิปรายปัญหาต่างๆ ในการทำงานเพื่อกระตุ้นให้เกิดกระบวนการการมีส่วนร่วมในกลุ่มและเกิดการยอมรับนับถือในองค์กร”

4.4.6 ด้านการคิดวิเคราะห์

ระดับการปฏิบัติสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น สมรรถนะหลักด้านการคิดวิเคราะห์ อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.75 (S.D. = 0.61) สอดคล้องกับการศึกษาของพิสมัย พวงคำ (2551) พบว่า สมรรถนะด้านทักษะการใช้ความคิด

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่าคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมด้านทักษะการใช้ความคิดของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยขอนแก่นอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ การรู้จักปรับความคิดให้ยืดหยุ่นเหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถในการกำหนดแผนงาน วิธีปฏิบัติงาน และการแก้ไขปัญหาทางที่ตนรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เน้นประโยชน์ต่องานและองค์กร การคิดเชิงระบบ โดยการนำข้อมูลย้อนกลับ การเรียนรู้จากประสบการณ์ และการเรียนรู้จากคนอื่น ๆ มาประกอบ การคิดอย่างมีวิสัยทัศน์ คิดในเชิงบูรณาการ เช่นเดียวกับการศึกษาของจิตรา ปราชญ์นิวัฒน์ (2549) พบว่า สมรรถนะของสาธารณสุขอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการคิดมีสมรรถนะที่จำเป็นในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ สามารถกำหนดแผนงาน/โครงการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ, สามารถเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาหรือความเร่งด่วนเพื่อนำไปสู่การวางแผนเช่นเดียวกับการศึกษาของศุภวรรณ เสาฉานนท์ (2548) พบว่า สมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานทันตแพทย์ในโรงพยาบาลชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ สมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์ เช่นเดียวกับการศึกษาของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ (2547) ที่กล่าวว่าความคิดเกิดจากสภาพปัญหากระตุ้นให้คิด ปัญหาทำให้เราคิดหาวิธีออก วิธีคิด การที่เราพบปัญหาทำให้เรานำมาใช้ประโยชน์ได้ การทำงานไม่ทำให้ออกมาในรูปแบบเดิมๆ ยุคนี้เป็นยุคที่ทำให้เกิดวิธีการคิด โดยมีวิธีการคิด 10 มิติ ทำให้เกิดการคิดนอกกรอบ คือ 1) การคิดเชิงกลยุทธ์ 2) การคิดเชิงอนาคต 3) การคิดเชิงสร้างสรรค์ 4) การคิดเชิงวิพากษ์ 5) การคิดเชิงบูรณาการ 6) การคิดเชิงวิเคราะห์ 7) การคิดเชิงเปรียบเทียบ 8) การคิดเชิงสังเคราะห์ 9) การคิดเชิงมโนทัศน์ 10) การคิดเชิงประยุกต์ และเช่นเดียวกับการศึกษาของเขาวมาลัย หุณนิวัฒน์ (2545) พบว่าขีดความสามารถหลักของนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานมากที่สุดคือด้านการใช้ความคิด ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าสมรรถนะหลักด้านการคิดวิเคราะห์ ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ให้ประสบผลสำเร็จ ควรมีแนวทาง คือ *“จะต้องมีอบรมฟื้นฟูความรู้และฝึกปฏิบัติในการกำหนดแผนขั้นตอนการทำงานตลอดจนวิเคราะห์ประเด็นปัญหาต่างๆทางด้านสาธารณสุข เพื่อเตรียมทางเลือกสำหรับการป้องกันการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น”*

4.4.7 ด้านการพัฒนาศักยภาพคน

ระดับการปฏิบัติสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น สมรรถนะหลักด้านการพัฒนาศักยภาพคน อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.81 (S.D. = 0.69) ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าสมรรถนะหลักด้านการพัฒนาศักยภาพคน ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ให้ประสบผลสำเร็จ ควรมีแนวทาง คือ *“จะต้องศึกษาเรียนรู้ หาโอกาสพัฒนาตนเอง*

ตลอดจนให้คำแนะนำพร้อมทั้งสาธิตอธิบายเหตุและผลในการทำงานเพื่อให้เกิดการมองภาพองค์รวมในการพัฒนาศักยภาพของตนเองและองค์กรอย่างต่อเนื่อง”

4.4.8 ด้านการดำเนินงานเชิงรุก

ระดับการปฏิบัติสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น สมรรถนะหลักด้านการดำเนินงานเชิงรุก อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.81 (S.D. = 0.63) ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าสมรรถนะหลักด้านการดำเนินงานเชิงรุก ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ให้ประสบผลสำเร็จ ควรมีแนวทาง คือ “จะต้องสามารถคาดการณ์และลงมือกระทำการล่วงหน้าเพื่อสร้างโอกาสและหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในหน่วยงานในอนาคตได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน”

4.4.9 ด้านศิลปะการสื่อสารหัวใจ

ระดับการปฏิบัติสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น สมรรถนะหลักด้านศิลปะการสื่อสารหัวใจ อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.77 (S.D. = 0.67) สอดคล้องกับการศึกษาของพิสมัย พวงคำ (2551) พบว่า สมรรถนะด้านทักษะในการสื่อสาร กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่าคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมด้านทักษะในการสื่อสาร ของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยขอนแก่นอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปน้อยคือสามารถสื่อสารข้อมูลและแนวคิดของตนเองกับบุคคลอื่นและเพื่อนร่วมงาน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ความยืดหยุ่นและเปิดใจให้กว้าง เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร การฟังอย่างตั้งใจ ถูกต้องและเข้าใจ การพูดอย่างสร้างสรรค์และพัฒนา ความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูลองค์กรให้แก่บุคคลภายนอกได้ เช่นเดียวกับการศึกษาของจิตรา ปราชญ์นิวัฒน์ (2549) พบว่า สมรรถนะของสาธารณสุขอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการสื่อสารที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่าเป็นสมรรถนะที่จำเป็นในระดับมากทุกข้อ คือ วัตถุประสงค์การรับรู้สถานะของผู้ฟัง ที่แสดงออกทางอารมณ์และน้ำเสียง สามารถพูดต่อหน้าชุมชนและ โน้มน้าวใจให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติหรือพฤติกรรมได้ สามารถถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพและประชาสัมพันธ์องค์กรแก่บุคคลภายนอกได้ เข้าร่วมกิจกรรมและบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชนสม่ำเสมอ เลือกใช้สื่อหรือช่องทางการสื่อสารได้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและกลุ่มผู้ฟัง มีทักษะในการรับฟังอย่างตั้งใจและเข้าใจ มีความยืดหยุ่นและเปิดกว้างยอมรับผู้อื่น สามารถสื่อสารได้ดี ทั้งด้านวิชาการและด้านสังคม วัฒนธรรม มีทักษะในการถ่ายทอดข้อมูล เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจกลุ่ม มีทักษะในการเจรจาต่อรอง โกล่เกลี่ย เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ต่อส่วนรวมและรู้และเข้าใจภาษาพื้นเมืองและเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น และเช่นเดียวกับการศึกษาของศศิวิมล ทองพั้ว (2548) ค่าเฉลี่ยของสมรรถนะในการปฏิบัติงานของเภสัชกรด้านการติดต่อสื่อสารอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.80 (S.D. = .56) ซึ่งสอดคล้องกับการ

สัมพันธภาพแบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าสมรรถนะหลักด้านศิลปะการสื่อสารของใจ ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ให้ประสบผลสำเร็จ ควรมีแนวทาง คือ “โดยการนำเสนอความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาตลอดจนสร้างกลุ่มสนับสนุนหรือกลุ่มแนวร่วมเพื่อเกิดเครือข่ายและนำไปสู่การขยายผลทั้งทางตรงและทางอ้อมผลักดันแนวคิดแผนงาน โครงการ ฯลฯ ให้สัมฤทธิ์ผล”

4.5 คุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหาร มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

4.5.1 คุณลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

ผลการศึกษาความสัมพันธ์คุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน การฝึกอบรมสมรรถนะไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -0.017$, $p\text{-value} = 0.835$, $r = -0.083$, $p\text{-value} = 0.312$, $r = -0.131$, $p\text{-value} = 0.111$, $r = -0.59$, $p\text{-value} = 0.476$, $r = 0.54$, $p\text{-value} = 0.515$, $r = 0.49$, $p\text{-value} = 0.550$, $r = 0.92$, $p\text{-value} = 0.264$) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่นซึ่งจากการวิจัยครั้งนี้พบว่าสัดส่วนของเพศชายและหญิงจะใกล้เคียงกันมากแต่ไม่ได้ส่งผลต่อการปฏิบัติสมรรถนะหลัก เพราะถึงแม้ว่าแต่ละเพศจะมีความแตกต่างกันในแง่ของลักษณะนิสัยหรือความถนัดแต่ในการปฏิบัติสมรรถนะหลักไม่ว่าจะเป็นเพศใดก็สามารถปรับตัวนำจุดเด่นของตนเองมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติสมรรถนะหลักนั้นได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับการศึกษาของ วรณลดา กลิ่นแก้ว (2552) พบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานคุ้มครองในผู้บริหารด้านสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานีเช่นเดียวกับการศึกษาของสิทธิพร นามมา (2552) พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานการป้องกันควบคุมโรคติดต่อในโดยแมลงของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่นเช่นเดียวกับการศึกษาของสุทัศน์ ดวงตะวงษ์ (2551) พบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานรักษาพยาบาลนอกเวลาราชการและวันหยุดราชการของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน เช่นเดียวกับการศึกษาของ วรณพร พึ่งวร (2551) พบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดสกลนคร เช่นเดียวกับการศึกษาของประดิษฐ์ สารรัตน์ (2551) พบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานบริหารพัสดุของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดหนองคาย

เช่นเดียวกับการศึกษาของ อุมารณ์ ชนนไพโร (2550) พบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานสุขศึกษาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดขอนแก่น เช่นเดียวกับการศึกษาของพรพร ครองยุทธ (2549) พบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ จังหวัดขอนแก่น และเช่นเดียวกับการศึกษาของ อมรศักดิ์ โพธิ์อำ (2548) พบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดพิษณุโลก แตกต่างจากการศึกษาของเกรียงศักดิ์ ลางกุลานนท์ (2552) ศึกษาการบริหารความเสี่ยงของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับการบริหารความเสี่ยงของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.25$, $p\text{-value} = 0.002$) เช่นเดียวกับการศึกษาของสัมพันธ์ บัณฑิตเสน (2551) พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์ระดับต่ำทางบวกกับการดำเนินงานตามกรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.21$, $p\text{-value} = 0.004$) เช่นเดียวกับการศึกษาของ รติ บุญมาก (2551) พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์ระดับต่ำเชิงผกผันกับการปฏิบัติงานการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดหนองบัวลำภู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -0.182$, $p\text{-value} = 0.028$)

อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ซึ่งถึงแม้ว่าอายุจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความแตกต่างในเรื่องของความคิดและพฤติกรรม ตามปกติเมื่อเพิ่มอายุมากขึ้นระดับวุฒิภาวะก็จะสูงขึ้นประสบการณ์ก็จะเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย แต่ในการวิจัยครั้งนี้พบว่าอายุที่แตกต่างกันไม่ได้มีผลต่อการปฏิบัติสมรรถนะหลัก ซึ่งอาจเป็นเพราะการฝึกอบรมเพิ่มความรู้ทักษะก็สามารถช่วยให้เจ้าหน้าที่ที่แม้จะมีอายุน้อยก็สามารถมีประสบการณ์มากขึ้นได้ สอดคล้องกับวรรณลดา กลิ่นแก้ว (2552) พบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานคุ้มครองในผู้บริหารโลกด้านสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี เช่นเดียวกับการศึกษาของสิทธิพร นามมา (2552) พบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานการป้องกันควบคุมโรคติดต่อมาโดยแมลงของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น เช่นเดียวกับการศึกษาของรติ บุญมาก (2551) พบว่า อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดหนองบัวลำภู เช่นเดียวกับการศึกษาของ ชูกร เกษิต (2551) พบว่า อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการบริการและบริหารการเงินการคลัง โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่น เช่นเดียวกับการศึกษาของสัมพันธ์ บัณฑิตเสน (2551) พบว่า อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับ

การดำเนินงานตามกรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดหนองคาย เช่นเดียวกับการศึกษาของอมรศักดิ์ โพธิ์อ่ำ (2548) พบว่า อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดพิษณุโลกเช่นเดียวกับการศึกษาของอินทรา ปัญญาวัฒน์ (2548) พบว่า อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดขอนแก่น แตกต่างกับการศึกษาของกรแก้ว ธีรพงษ์สวัสดิ์ (2548) พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการจัดการระบบสารสนเทศด้านส่งเสริมสุขภาพของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการจัดการระบบสารสนเทศด้านส่งเสริมสุขภาพในโรงพยาบาลชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์อนามัยที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.31$, $p\text{-value} = < 0.001$) เช่นเดียวกับการศึกษาของศศิวิมล ทองพัว (2548) พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของเภสัชกรในโรงพยาบาลชุมชนเขตการสาธารณสุขที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.01$) เช่นเดียวกับการศึกษาของเดือนใจ พิทยาวัฒน์ชัย (2548) พบว่าอายุมีความสัมพันธ์ระดับต่ำทางบวกกับสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย

สถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ซึ่งปกติแล้วบุคคลที่สถานภาพสมรสที่น่าจะหมายถึงการมีภาระในการดูแลครอบครัวและอาจส่งผลในเรื่องของเวลาและความทุ่มเท โดยเฉพาะการทำงานนอกเหนือจากเวลาปกติ แต่จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าสถานภาพสมรสไม่มีผลต่อการปฏิบัติสมรรถนะหลัก อาจเนื่องมาจากความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการจัดสรรเวลาในการปฏิบัติตามสมรรถนะได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับการศึกษาของ วรณลดา กลิ่นแก้ว (2552) พบว่า สถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี เช่นเดียวกับการศึกษาของสิทธิพร นามมา (2552) พบว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานการป้องกันควบคุมโรคติดต่อในโดยแมลงของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น เช่นเดียวกับการศึกษาของ ประดิษฐ์ สารรัตน์ (2551) พบว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานพัสดุของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดหนองหานหนองคาย เช่นเดียวกับการศึกษาของรติ บุญมาก (2551) พบว่า สถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดหนองบัวลำภู เช่นเดียวกับการศึกษาของฐากร เกษิด (2551) พบว่า สถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการบริการและบริหารการเงินการคลัง โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง ของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่น เช่นเดียวกับการศึกษา

ของสัมพันธ์ บัณฑิตเสน (2551) พบว่า สถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานตามกรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดหนองคาย เช่นเดียวกับการศึกษาของคุณากร สุวรรณพันธุ์ (2550) พบว่า สถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจและการสนับสนุนจากองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการสาธารณสุขระดับตำบล ในจังหวัดหนองคาย เช่นเดียวกับการศึกษาสุนทร กัณฑ์สุระ (2550) พบว่า สถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของนักเทคนิคการแพทย์ในโรงพยาบาลของรัฐ ระดับจังหวัด เขตสาธารณสุขที่ 12 ($r = -0.35$, $p\text{-value} = 0.005$) เช่นเดียวกับการศึกษาของมะณู บุญศรีมณีชัย (2548) พบว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาตามมาตรฐานศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดหนองคาย เช่นเดียวกับการศึกษาของศศิวิมล ทองพั้ว (2548) พบว่า สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของเภสัชกรในโรงพยาบาลชุมชน เขตการสาธารณสุขที่ 6 แตกต่างกับการศึกษาของ เกรียงศักดิ์ ลางกุลานนท์ (2552) ศึกษาการบริหารความเสี่ยงของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์ระดับต่ำทางบวกกับการบริหารความเสี่ยงของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -0.233$, $p\text{-value} = 0.015$)

ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น โดยในปัจจุบันเจ้าหน้าที่สาธารณสุขสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าเป็นส่วนมาก เนื่องจากมีระบบการส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่อง แต่จากการวิจัยพบว่า การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุข ซึ่งอาจเป็นเพราะสมรรถนะหลักเป็นสมรรถนะที่ต้องใช้ทักษะควบคู่ไปกับการคิดตามข่าวสารความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ ซึ่งอยู่นอกเหนือจากการศึกษาทั่วไป สอดคล้องกับการศึกษาของของ วรรณลดา กลิ่นแก้ว (2552) พบว่า ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานคุ้มครองในผู้บริหารด้านสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี เช่นเดียวกับการศึกษาของสิทธิพร นามมา (2552) พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานการป้องกันควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลงของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่นเช่นเดียวกับการศึกษาของรติ บุญมาก (2551) พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดหนองบัวลำภู เช่นเดียวกับการศึกษาของฐากร เกษิต (2551) พบว่า ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการบริการและบริหารการเงินการคลัง โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของหัวหน้าศูนย์สุขภาพ

ชุมชนจังหวัดขอนแก่น เช่นเดียวกับการศึกษาของสัมพันธ์ บัณฑิตเสน (2551) พบว่า ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานตามกรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดหนองคาย เช่นเดียวกับการศึกษาของพิชิตแสนเสนา (2549) พบว่า ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับบทบาทในการประสานงานของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดขอนแก่น เช่นเดียวกับการศึกษาของอินทรีา ปัญญาวัฒน์ (2548) พบว่าการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่น เช่นเดียวกับการศึกษาของอมรศักดิ์ โพธิ์อำ (2548) พบว่าการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดพิษณุโลก และเช่นเดียวกับการศึกษาของนงนุช หลอมประ โคน (2546) พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาลของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างจากการศึกษาของศศิวิมล ทองทั้ว (2548) พบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์ระดับต่ำเชิงผกผันกับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของเภสัชกรในโรงพยาบาลชุมชน เขตการสาธารณสุข 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -0.231, p\text{-value} = 0.008$)

รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ถึงแม้ว่ารายได้ของบุคคลมีผลต่อสมรรถนะหลักหรือการปฏิบัติงานถ้ามีรายได้มากจะส่งผลดีต่อการปฏิบัติสมรรถนะหลักแต่จากผลการวิจัยนี้กลับพบว่า รายได้ของบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติสมรรถนะถึงแม้รายได้จะมากหรือน้อยก็ไม่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติตามสมรรถนะหลักให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมทักษะในการปฏิบัติตามสมรรถนะหลักและชี้แจงวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานตามสมรรถนะหลัก ซึ่งจะส่งผลดีต่อองค์กรในที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของสิทธิพร นามมา (2552) พบว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานการป้องกันควบคุมโรคติดต่อ นำโดยแมลงของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่นเช่นเดียวกับการศึกษาของเกรียงศักดิ์ ลางกุลานนท์ (2552) พบว่ารายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการบริหารความเสี่ยงของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เช่นเดียวกับการศึกษาของรติบุญมาก (2551) พบว่า รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดหนองบัวลำภู เช่นเดียวกับการศึกษาของฐาตุร เกษิต (2551) พบว่า รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการบริการและบริหารการเงินการคลัง โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่น เช่นเดียวกับการศึกษาของประดิษฐ์ สารรัตน์ (2551)

พบว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานพัสดุของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดหนองคาย เช่นเดียวกับการศึกษาของสัมพันธ์บัณฑิตเสน (2551) พบว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานตามกรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดหนองคาย แตกต่างจากการศึกษาของคุณากร สุวรรณพันธ์ พบว่า เงินเดือนค่าตอบแทน มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการสาธารณสุขระดับตำบล จังหวัดขอนแก่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 344$, $p\text{-value} = 0.001$) และเช่นเดียวกับการศึกษาของกิดชนก อนุชาญ และคณะ (2546) พบว่า รายได้ มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการพัฒนาสถานีอนามัยเป็นหน่วยบริการปฐมภูมิเครือข่ายโรงพยาบาลหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ถึงแม้ว่าประสบการณ์ในการทำงานเฉพาะด้านที่มากกว่าจะส่งผลดีต่อการปฏิบัติงานแต่จากผลการวิจัยครั้งนี้กลับพบว่าประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามสมรรถนะหลักซึ่งอาจเป็นเพราะสมรรถนะหลักจะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับกระแสหรือสถานการณ์ในปัจจุบันสอดคล้องกับการศึกษาเกรียงศักดิ์ ลางกุลานนท์ (2552) พบว่า ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานไม่มีความสัมพันธ์กับ การบริหารความเสี่ยงของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เช่นเดียวกับการศึกษาของวรรณลดา กลิ่นแก้ว (2552) พบว่า ประสบการณ์การทำงานไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบในงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี กับการศึกษาของสิทธิพร นามมา (2552) พบว่า ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานการป้องกันควบคุมโรคติดต่อมาโดยแมลงของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่นเช่นเดียวกับการศึกษาของรติ บุญมาก (2551) พบว่า ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดหนองบัวลำภู เช่นเดียวกับการศึกษาของ ธูกรู เกษิต (2551) พบว่า ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการบริการและบริหารการเงินการคลัง โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง ของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่น เช่นเดียวกับการศึกษาประดิษฐ์ สารรัตน์ (2551) พบว่า ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานพัสดุของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดหนองคาย เช่นเดียวกับการศึกษาของพิชิต แสนเสนา (2549) พบว่า ประสบการณ์ทางด้านการบริหารไม่มี

ความสัมพันธ์กับระดับบทบาทในการประสานงานของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน ในจังหวัดขอนแก่น เช่นเดียวกับการศึกษาของพรพร ครองยุทธ (2549) พบว่า ประสิทธิภาพที่ปฏิบัติงานในฐานะคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ จังหวัดขอนแก่น เช่นเดียวกับการศึกษาของอมรศักดิ์ โพธิ์อำ (2548) พบว่า ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดพิษณุโลก แตกต่างจากการศึกษาของสัมพันธ์ บัณฑิตเสน (2551) พบว่า ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน มีความสัมพันธ์ระดับต่ำทางบวกกับการดำเนินงานตามกรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.14$, $p\text{-value} = 0.045$) เช่นเดียวกับการศึกษาของ อุมารณ์ ขันนัไพร (2550) ศึกษาปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านสุขศึกษาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น พบว่า ประสิทธิภาพปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการปฏิบัติงานด้านสุขศึกษาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -0.185$, $p\text{-value} = 0.012$) เช่นเดียวกับการศึกษาของอดิเรก ศรีศาสนิตย์ (2550) พบว่า ประสิทธิภาพที่ปฏิบัติงานด้านบริหาร มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการในหน่วยบริการปฐมภูมิของศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.17$, $p\text{-value} = 0.018$) เช่นเดียวกับการศึกษาของศศิวิมล ทองพั้ว (2548) พบว่า อาจารย์การในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของเภสัชกรในโรงพยาบาลชุมชน เขตการสาธารณสุขที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.002$)

การฝึกอบรมด้านสมรรถนะ ไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ถึงแม้ว่าการฝึกอบรมจะมีความสำคัญการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นด้านใดแต่กับการวิจัยครั้งนี้กลับพบว่า การได้รับการฝึกอบรมไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานอาจเป็นเพราะสมรรถนะหลักเป็นงานที่จะต้องใช้ทั้งความรู้ ทักษะ รวม ๆ ไปถึงประสิทธิภาพและการแก้ไขเฉพาะหน้า ส่วนการอบรมที่ได้รับส่วนมากจะเป็นการอบรมระยะสั้นและการติดตามประเมินผลในการฝึกอบรมจึงไม่สามารถส่งผลให้การปฏิบัติตามสมรรถนะหลักให้มีประสิทธิภาพได้ สอดคล้องกับการศึกษาของวรรณลดา กลิ่นแก้ว (2552) พบว่า การฝึกอบรมไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี ($r = 0.17$, $p\text{-value} = 0.018$) แตกต่างจากการศึกษาของจากผลการศึกษาของอุมารณ์ ขันนัไพร (2550) พบว่า การฝึกอบรมมี

ความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานด้านสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r= 0.17, p\text{-value}= 0.018$) จากผลการศึกษาของ ศศิวิมล ทองพัว (2548) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะในการปฏิบัติงานของเภสัชกร ในโรงพยาบาลชุมชน เขตการสาธารณสุขที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า การฝึกอบรมมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของเภสัชกรในโรงพยาบาลชุมชน เขตการสาธารณสุขที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r= 0.17, p\text{-value}= 0.018$)

จากการวิเคราะห์คุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของ นักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น พบว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน การฝึกอบรมด้านสมรรถนะ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่นซึ่งเพศถึงแม้ว่าแต่ละเพศจะมีความแตกต่างกันในแง่ของลักษณะนิสัยหรือความถนัดแต่ในการปฏิบัติสมรรถนะหลักไม่ว่าจะเป็นเพศใดก็สามารถปรับตัวนำจุดเด่นของตนเองมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติสมรรถนะหลักนั้นได้อย่างเหมาะสม อายุจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความแตกต่างในเรื่องของความคิดและพฤติกรรม ตามปกติเมื่อเพิ่มอายุมากขึ้นระดับวุฒิภาวะก็จะสูงขึ้นประสบการณ์ก็จะเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย แต่ในการวิจัยพบว่าอายุที่แตกต่างกันไม่ได้มีผลต่อการปฏิบัติสมรรถนะหลัก ซึ่งอาจเป็นเพราะการฝึกอบรมเพิ่มความรู้ทักษะก็สามารถช่วยให้เจ้าหน้าที่ที่แม้จะมีอายุน้อยก็จะสามารถมีประสบการณ์มากขึ้นได้ สถานภาพสมรส ซึ่งปกติแล้วบุคคลที่ สถานภาพสมรสคู่ น่าจะหมายถึงการมีภาระในการดูแลครอบครัวและอาจส่งผลในเรื่องของเวลา และความทุ่มเท โดยเฉพาะการทำงานนอกเหนือจากเวลาปกติ แต่จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าสถานภาพสมรสไม่มีผลต่อการปฏิบัติสมรรถนะหลัก อาจเนื่องมาจากความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการจัดสรรเวลาในการปฏิบัติตามสมรรถนะได้อย่างเหมาะสม ระดับการศึกษาโดยในปัจจุบันเจ้าหน้าที่สาธารณสุขสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าเป็นส่วนมาก เนื่องจากมีระบบการส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่อง แต่จากการวิจัยพบว่า การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุข ซึ่งอาจเป็นเพราะสมรรถนะหลักเป็นสมรรถนะที่ต้องใช้ทักษะควบคู่ไปกับการติดตามข่าวสารความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ ซึ่งอยู่นอกเหนือจากการศึกษาทั่วไป ส่วนรายได้ของบุคคลไม่มีผลต่อสมรรถนะหลักหรือการปฏิบัติงานถ้ามีรายได้มากจะส่งผลต่อการปฏิบัติสมรรถนะหลักแต่จากการวิจัยกลับพบว่า รายได้ของบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติสมรรถนะถึงแม้รายได้จะมากหรือน้อยก็ไม่ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติตามสมรรถนะหลักให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมทักษะในการปฏิบัติตามสมรรถนะหลักและชี้แจงวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานตามสมรรถนะหลัก ซึ่งจะส่งผลดีต่อ

องค์การในที่สุดซึ่งถึงแม้ว่าระยะเวลาที่ปฏิบัติงานหรือประสบการณ์ในการทำงานเฉพาะ ด้านที่มากกว่าจะส่งผลดีต่อการปฏิบัติงานแต่จากการวิจัยกลับพบว่าประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามสมรรถนะหลักซึ่งอาจเป็นเพราะสมรรถนะหลักจะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับกระแสหรือสถานการณ์ในปัจจุบัน และการได้รับการฝึกอบรมด้านสมรรถนะ ซึ่งถึงแม้ว่าการฝึกอบรมจะมีความสำคัญการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นด้านใดแต่กับการวิจัยกลับพบว่า การได้รับการฝึกอบรม ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานอาจเป็นเพราะสมรรถนะหลักเป็นงานที่จะต้องใช้ทั้งความรู้ ทักษะ รวม ๆ ไปถึงประสบการณ์และการแก้ไขเฉพาะหน้า ส่วนการอบรมที่ได้รับส่วนมากจะเป็นการอบรมระยะสั้นและขาดการติดตามประเมินผลในการฝึกอบรมจึงไม่สามารถส่งผลให้การปฏิบัติตามสมรรถนะหลักให้มีประสิทธิภาพได้ แตกต่างกับแนวคิดของเซอร์เมอร์ฮอร์นและคณะ (Schermerhorn et al., 2003) ที่กล่าวว่าผลการปฏิบัติงานถูกตัดสินโดย คุณลักษณะส่วนบุคคล (Individual attributes) เช่น เพศ อายุ เชื้อชาติ สถานะทางเศรษฐกิจ-สังคม สถานที่อยู่อาศัย ขนาดครอบครัวตลอดจนสิ่งอื่น ๆ รวมทั้งความสามารถและประสบการณ์อื่นจะส่งผลโดยตรงกับระดับความพยายามในการทำงานหรือการมีส่วนร่วมของบุคคล

4.5.2 ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

ผลการศึกษาปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่นพบว่า ภาพรวมของปัจจัยการบริหาร มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกกับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.589$, $p\text{-value} = <0.001$) สอดคล้องกับการศึกษาของวรรณลดา กลิ่นแก้ว (2552) ศึกษาปัจจัยทางการบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี พบว่า ปัจจัยการบริหารในภาพรวมมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.409$, $p\text{-value} = <0.001$) เช่นเดียวกับการศึกษาของอุมาภรณ์ ขนนไพโร (2550) ศึกษาปัจจัยบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสุขศึกษาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยการบริหารในภาพรวมมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกกับการปฏิบัติงานสุขศึกษาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.694$, $p\text{-value} = <0.001$) เช่นเดียวกับการศึกษาของอมรศักดิ์ โพธิ์อ่ำ (2548) ศึกษา

ปัจจัยบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดพิษณุโลก พบว่าปัจจัยการบริหารในภาพมีความสัมพันธ์ระดับสูงทางบวกกับการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดพิษณุโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.725, p\text{-value} = <0.001$) เมื่อพิจารณาปัจจัยการบริหารรายด้าน พบว่าปัจจัยด้านกำลังคน ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกกับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.496, p\text{-value} < 0.001, r = 0.540, p\text{-value} = 0.001$ และ $r = 0.476, p\text{-value} < 0.001$ ตามลำดับ) สอดคล้องกับการศึกษาของวรรณดา กลิ่นแก้ว (2552) ศึกษาปัจจัยทางการบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี พบว่า ปัจจัยด้านกำลังคน ปัจจัยด้านงบประมาณและปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกและระดับต่ำทางบวกกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.407, p\text{-value} = <0.001, r = 0.356, p\text{-value} = <0.001$ และ $r = 0.287, p\text{-value} = <0.001$ ตามลำดับ) เช่นเดียวกับการศึกษาของอุมารณ์ ขนนินไพโร (2550) ศึกษาปัจจัยบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสุขศึกษาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยด้านกำลังคน ปัจจัยด้านงบประมาณและปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกกับการปฏิบัติงานสุขศึกษาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.649, p\text{-value} = <0.001, r = 0.434, p\text{-value} = <0.001$ และ $r = 0.549, p\text{-value} = <0.001$ ตามลำดับ) เช่นเดียวกับการศึกษาของอมรศักดิ์ โพธิ์อำ (2548) ศึกษาปัจจัยบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดพิษณุโลก พบว่าปัจจัยด้านกำลังคน ปัจจัยด้านงบประมาณและปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกกับการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดพิษณุโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.332, p\text{-value} = <0.001, r = 0.359, p\text{-value} = <0.001$ และ $r = 0.472, p\text{-value} = <0.001$ ตามลำดับ)

จากผลวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ จังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยด้านกำลังคน ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของนักวิชาการ

สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ จังหวัดขอนแก่น สอดคล้องกับ ทองหล่อ เดชไชย (2545) ที่กล่าวว่า ทรัพยากรด้านกำลังคนนั้นนับว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด การดำเนินงานในอดีตกับอนาคตผลเกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งสิ้นฉะนั้นหากไม่มีทรัพยากรกำลังคนแล้ว ทรัพยากรอื่นก็ไม่มี ความหมาย ส่วนปัจจัยด้านงบประมาณเป็นทรัพยากรด้านการเงินและเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับผู้บริหารที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงานถ้าหากการบริหารไม่ได้รับการสนับสนุนทางการเงิน จะทำให้การดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ประสบผลสำเร็จตามที่กำหนด และปัจจัยด้านวัสดุ อุปกรณ์เป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งในการบริหารงานซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องดูแลในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประหยัคือ ต้องจัดสรรวัสดุตามที่หน่วยงานต้องการใช้อย่างเพียงพอทันต่อความต้องการ

4.5.3 กระบวนการบริหารมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

ผลการศึกษาระบวนการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น พบว่า ภาพรวมของกระบวนการบริหาร มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกกับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.608$, $p\text{-value} = <0.001$) สอดคล้องกับการศึกษาของวรรณลดา กลิ่นแก้ว(2552) ศึกษาปัจจัยทางการบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี พบว่า ด้านกระบวนการบริหารในภาพมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.503$, $p\text{-value} = <0.001$) เช่นเดียวกับ การศึกษาของอุมาภรณ์ ขันนัไพร (2550) ศึกษาปัจจัยบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสุขศึกษาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดขอนแก่น พบว่า ด้านการกระบวนการบริหารในภาพรวมมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกกับการปฏิบัติงานสุขศึกษาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.694$, $p\text{-value} = <0.001$) เช่นเดียวกับการศึกษาของ อมรศักดิ์ โพธิ์อ่ำ (2548) ศึกษาปัจจัยบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ด้านกระบวนการบริหารในภาพมีความสัมพันธ์ระดับสูงทางบวกกับการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดพิษณุโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.725$, $p\text{-value} = <0.001$) เช่นเดียวกับการศึกษาของวรพล คนใจบุญ (2548) ศึกษาปัจจัยบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการบริหารของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดกาฬสินธุ์

พบว่า ด้านกระบวนการบริหารในภาพรวมมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกกับการบริหารของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.624, p\text{-value} = <0.001$)

เมื่อพิจารณากระบวนการบริหารรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการควบคุมกำกับ มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกกับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.573, p\text{-value} < 0.001, r = 0.578, p\text{-value} = 0.001, r = 0.486, p\text{-value} < 0.001, r = 0.489, p\text{-value} < 0.001, r = 0.512, p\text{-value} < 0.001$ ตามลำดับ) สอดคล้องกับการศึกษาของวรรณดา กลิ่นแก้ว (2552) ศึกษาปัจจัยทางการบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี พบว่า ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการควบคุมกำกับมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.394, p\text{-value} = <0.001, r = 0.422, p\text{-value} = <0.001, r = 0.380, p\text{-value} = <0.001, r = 0.422, p\text{-value} = <0.001$ และ $r = 0.408, p\text{-value} = <0.001$ ตามลำดับ)เช่นเดียวกับการศึกษาของอุมาภรณ์ ขนนไพโร (2550) ศึกษาปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสุขศึกษาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดขอนแก่น พบว่า ด้านการจัดองค์การด้านอำนวยความสะดวกด้านควบคุมกำกับมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวก ด้านการบริหารงานบุคคลมีความสัมพันธ์ระดับต่ำทางบวก และด้านการวางแผนมีความสัมพันธ์ระดับสูงทางบวกกับการปฏิบัติงานสุขศึกษาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.685, p\text{-value} = <0.001, r = 0.457, p\text{-value} = <0.001, r = 0.615, p\text{-value} = <0.001, r = 0.269, p\text{-value} = <0.001$ และ $r = 0.729, p\text{-value} = <0.001$ ตามลำดับ) เช่นเดียวกับการศึกษาของ วรพล คนใจบุญ (2548) ศึกษาปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการบริหารของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการวางแผน ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการควบคุมกำกับมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกส่วนด้านการจัดองค์การมีความสัมพันธ์ระดับสูงทางบวกกับการบริหารของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.566, p\text{-value} = <0.001, r = 0.542, p\text{-value} = <0.001, r = 0.545, p\text{-value} = <0.001, r = 0.623, p\text{-value} = <0.001$ และ $r = 0.850, p\text{-value} = <0.001$ ตามลำดับ) เช่นเดียวกับการศึกษาของอมรศักดิ์ โพธิ์อ่ำ (2548) ศึกษา

ปัจจัยบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดพิษณุโลก พบว่าด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านอำนาจการและด้านควบคุมกำกับมีความสัมพันธ์ระดับสูงทางบวกกับการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดพิษณุโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.725, p\text{-value} = <0.001, r = 0.759, p\text{-value} = <0.001, r = 0.753, p\text{-value} = <0.001, r = 0.740, p\text{-value} = <0.001$ และ $r = 0.727, p\text{-value} = <0.001$ ตามลำดับ)

จากผลวิเคราะห์กระบวนการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ จังหวัดขอนแก่น พบว่า ด้านการวางแผน ด้านการจัดการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการอำนาจการและด้านการควบคุมกำกับมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ สอดคล้องกับ ทองหล่อ เดชไชย (2545) ที่กล่าวว่า กระบวนการบริหารเป็นขั้นตอนการจัดการที่ช่วยให้งานดำเนินไปให้บรรลุวัตถุประสงค์ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนงาน การจัดการองค์การ การบริหารงานบุคคล การอำนาจการ การบังคับบัญชา การประสานงาน การรายงาน และการงบประมาณ สำหรับงานสาธารณสุขนั้น จะต้องมีกระบวนการบริหารเช่นเดียวกันกับกระบวนการบริหารงานอื่น ๆ คือเริ่มด้วยการวางแผนสาธารณสุขโดยยึดนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขเป็นหลัก จากนั้นก็จัดองค์การสาธารณสุขต่าง ๆ ตามหลักการจัดองค์การที่ดีโดยมีการตั้งวัตถุประสงค์ร่วมกันกำหนดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ มอบหมายอำนาจหน้าที่ตามความเหมาะสมและวางแผนบังคับบัญชาให้เอื้ออำนวยต่อการประสานงานและรายงานผลการปฏิบัติงาน

4.5.4 คุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหาร มีผลต่อสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

ผลการศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหารมีผลต่อสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น โดยการศึกษาวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรอิสระที่ถูกนำเข้ามาในสมการที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 คือ ปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหาร ประกอบด้วย ด้านการจัดองค์การ ปัจจัยด้านงบประมาณและปัจจัยด้านกำลังคน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับการศึกษาของวรรณดา กลิ่นแก้ว (2552) พบว่า ความสามารถในการพยากรณ์การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี มีตัวแปรในสมการ 3 ตัวแปร คือ ด้านการอำนาจการ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการควบคุมกำกับ เช่นเดียวกับการศึกษาของอุมาภรณ์

ขนันไพร (2550) พบว่า ความสามารถในการพยากรณ์การปฏิบัติงานสุขศึกษาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดขอนแก่น มีตัวแปรในสมการ 3 ตัวแปร คือ กระบวนการบริหารด้านการวางแผน ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านการบริหารด้านกำลังคน เช่นเดียวกับการศึกษาของอมรศักดิ์ โพธิ์อำ (2548) พบว่า ความสามารถในการพยากรณ์การปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขชุมชน จังหวัดพิษณุโลก มีตัวแปรในสมการ 4 ตัวแปร คือ การจัดองค์การ การอำนวยความสะดวก การบริหารงานบุคคล และการวางแผน